

НЕБА

29

КОРДОНИ
ЯВНІ І УЯВНІ

15 грн

SEPARATED

ПРИДБАВШИ ЦЕЙ ЖУРНАЛ, ВИ ДОПОМОЖЕТЕ БЕЗДОМНИМ ЛЮДЯМ

ПРОСТО НЕБА – незалежний вуличний журнал, який розповсюджують на вулицях Львова безпритульні та соціально виключені особи.

НАША МЕТА

Метою розповсюдження журналу є залучення до соціальної інтеграції людей, що перебувають у скрутних життєвих обставинах. Девізом ПРОСТО НЕБА є «Працювати, не жебракувати». Ми схилиємося до думки, якщо людина взялася розповсюджувати журнал, вона прагне насамперед змінити своє життя. Крім того, це унікальна можливість покращити своє фінансове становище.

ЯК МОЖНА РОЗПОВСЮДЖУВАТИ ЖУРНАЛ

Якщо Ви – бездомна чи безробітна людина і бажаєте розповсюджувати журнал, звертайтеся у пункти розповсюдження:

ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69
Центр обліку та нічного перебування
бездомних громадян
Вул. Кирилівська, 3-а

СПІВПРАЦЯ З ПРОСТО НЕБА

Ми завжди відкриті до співпраці як із соціально незахищеними верствами, так і з письменниками, художниками, фотографами та багатьма іншими, хто став на шлях боротьби проти бідності та соціальної несправедливості. Усі матеріали в журналі – добра воля дописувачів і волонтерів видання. Винагороди за подані до друку матеріали немає. Редакція залишає за собою право не повертати, не рецензувати надіслані матеріали і не погоджуватися з думкою авторів.

Запрошуємо рекламодавців до розміщення соціальної реклами, що пропагує здоровий спосіб життя та сприяє ефективному вирішенню актуальних проблем міста.

ПРОСТО НЕБА є членом Міжнародної асоціації вуличних видань. Проект реалізує ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя».

ПРОСТО НЕБА №29

КОРДОНИ ЯВНІ І УЯВНІ

Світова Асамблея «Емаусу»	3
Прогноз погоди від Максима Лішенка	4
#перехожі від Богдана Логвиненка	4
After dark від Григорія Семенчука	5
Олеся Саноцька. Надя	6
Євгенія Нестерович. Н е м а є м е ж	7
Інтерв'ю з Дмитром Польовим	8
Вікторія Дмитрук. Кордони у світі «нормальних» людей	10
Кароліна Козюра. Бути волонтером у США	12
Богдан Логвиненко. No visa to Ukraine	13
Інтерв'ю з Ігорем Сиротою	14
Мар'яна Соха. Міграція речей заради благодійності і не тільки	16
Євгенія Сенік. Поблизу Щастя	18
Ростислав Шпук. Бінес-зоря Давида	20
Інна Анісімова. «Ашолюдискажуть?»	22
Пігулка від голови від Миколи Шпаковського	23
Томаш Кошек. Кордон	24
Мар'ян Радковський. Кордон головного мозку	26
Юліана Паранько. Консульства, консули, візи та відмови	28
Уривок з книжки Гаськи Шиян «Hunt, doctor, Hunt!»	29
Євгенія Сенік. Будинок із сірників, взятих з різних коробок	30
Володимир Ковалевський. Шипот – любов моя	32
Кінореакції від Юрія Жука	34
Кінореакції від Максима Лішенка	35
Соціальний ліфт від Оксани Васьків – Кукул	36
Як Ви можете допомогти бездомній людині	37

Половину вартості журналу отримує вуличний розповсюдjuвач

International
Network of
Street Papers

Проект реалізується за фінансової підтримки
Міжнародного руху «Емаус»

НАШІ КОНТАКТИ

ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
79495, м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69
Сторінка в Інтернеті www.emaus-oselya.org
E-mail: prosto_neba@yahoo.com
Тел./факс 032 296 33 03

Свідоцтво про державну реєстрацію
ЛВ №925/178р від 02.10.2009
Тираж – 3 000 примірників

Головний редактор
Мар'яна Соха

Над номером працювали
Максим Лішенко, Григорій Семенчук

Фотографії
Ростислав Шпук

Дизайн і верстка
Юрій Іздрик

ПРАВИЛА РОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ

1. Розповсюдjuвач має бути ввічливим, проявляти повагу до покупців та інших розповсюдjuвачів.
2. Розповсюдjuвач розповсюджує журнал відповідно до вартості, вказаної на обкладинці.
3. Розповсюдjuвач не має нав'язувати покупцеві журнал, а поважати його вибір придбати його, або ні.
4. Розповсюдjuвач обов'язково мусить мати при собі посвідчення розповсюдjuвача.

Увага: Якщо розповсюдjuвач знаходиться у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, не беріть у нього журнал.

У квітні 2016 року в Італії відбулася Світова Асамблея Міжнародного руху «Емаус». Це третя Світова Асамблея, яка відбувається без засновника руху – отця П'єра. Його ідеї продовжують втілювати в життя 350 організацій у 37 країнах світу.

Отець П'єр на Першій Світовій Асамблеї Міжнародного руху «Емаус» у 1969 році

погоди не буде...

ПРОГНОЗ ПОГОДИ ВІД МАКСИМА ЛІШЕНКА

Мені набридли кордони. А вам? Я гублюся в лініях. Мені тісно в межах. Я давно мріяв жити в просторі. Нехай це буде мій особистий простір. Нехай це буде простір без суверенітету.

Мій однокордонник Люк завше любив повторювати на парах: «Хто в хаті господар – я чи миші?». Таким чином формуючи уявну територію свого призначення. Карту своєї особистості.

Я не хочу образити мого однокордонника. Тим паче миші ніколи не були у нас в пошані. Я хочу змалювати межі, які вигадає людство. Межі, до яких ми звикли.

Ми звикли до державного кордону. Кордону, що роз'єднує. Помилково вважати, що кордон згуртовує. Люди, мов ті птахи, прагнуть його перетнути. Це в їхній природі.

Я прагну, але цього не роблю. Гадаю, ви також. І не тому, що нам подобається жити вкупі. Ми розуміємо, що кордони встановлюються не нами. І тому мовчимо.

Зрештою, мовчати не значить обманювати. Мовчати можна по-різному. Можна зробити візу й не паритися. Як діє більшість з вас. І кордони, як то кажуть, почекають.

А можна уявити, ніби ти вільна людина та продовжує жити в уявному світі без кордонів. Так чиню я. Так чинять одиниці. Одиниці, які досі не вірять в кордони.

Наші кордони починаються в голові. Ми прагнемо відокремитися. Від таких самих людей. Ми воліємо захистити себе від ворожих елементів. Від нас самих.

Я навіть чув схожу сентенцію від людини, яка не має паспорта. Не має дому. Зате має безліч бар'єрів із суспільством. У якому живете ви. В якому живу я.

Ця людина не заперечує кордони. Вона їх вважає безглуздими. А життя без кордонів – утопічним. Їй як не було до спати, так і нема. Їй як не помічали до того, так і не бачать тепер.

Наявність меж робить одних людей вищими, а інших нижчими. Назвіть мені хоч одного українця, чи то пак, свідомого українця, який заперечуватиме приналежність України до Європи.

Назвіть мені хоч одного українця, котрий свідомо відкріє кордони північним завойовникам. Варварам азійських степів. Може, якби їх не існувало...

Може, якби не існувало кордонів, не було б що завойовувати? Може, якби не існувало кордонів, ми були б упевненішими у собі? Чи кордон то наш фатум?

Й ми не казали б, що на митниці корупція... Й ми не казали б, що наші діти навчаються за кордоном (а дехто й досі переходять)... Й не казали б, що за кордоном краще, ніж у нас...

Мені не потрібні кордони. Я однаково можу жити з людьми різного етнічного походження. З людьми відмінної раси та кольору шкіри. З хворими та здоровими. З багатими й бідними.

З французької мови «кордон» походить від слова «мотузка». З часом «мотузка» набула нових означень й тлумачень. Що найприкметніше, мотузку можна було розрізати. А щонайменше – переступити. То як?

ПАТРИЦІО*

Ні слова англійською. Ні слова любово, крім італійською. Підібрав мене о 6 ранку до Генуї. Я сидів на заправці з шоколадним носом.

Ок, поясню. О 12 ночі на заправці в ресторані були тіки я і дві жіночки, що голосно тараторили італійською за життя, і напевно, за любов. Я поклав голову на стіл і дивився в сторону дороги. Раптом хтось приїде.

Прокинувся я на тому ж столі майже під ранок. Жіночок вже не було, жоден офіціант мене не зачепив, хоча я в них за ті 5 годин, які провів в ресторані, замовив тільки одне лате.

– Лате і все? Точно? – Спитав мене кельнер тоді.

– Ага.

І він мені заколотив молока й налив до склянки. Кави в лате не було. Це коштувало один євро і мені якось було неловко там так довго сидіти, але ввечері я їсти не хотів. А коли прокинувся лицем на столі і підвів голову – в мене перед носом лежав якийсь пакунок. В середині два круасани. Я подивився на бар, вони показали пальцем на стіл, де сиділи італійки. Капец. Так от, тоді я вже був дуже голодний і, секунду повагавшись, – залпом прийняв ці два шоколадні подарунки. Чому два? Напевно, на кожну по одному.

#ПЕРЕХОЖІ ВІД БОГДАНА ЛОГВИНЕНКА

#ПЕРЕХОЖІ ВІД БОГДАНА ЛОГВИНЕНКА

#ПЕРЕХОЖІ ВІД БОГДАНА ЛОГВИНЕНКА

#ПЕРЕХОЖІ ВІД БОГДАНА ЛОГВИНЕНКА

#ПЕРЕХОЖІ ВІД БОГДАНА ЛОГВИНЕНКА

Вобщем, забрав мене Патрицію з носом, хоча попередив, що їде в аеропорт, а не в саме місто.

– Та я звідти поїду на автобусі, – сказав я йому і продублював це жестами.

В результаті завіз мене Патрицію в центр, шось своєю італійською мовою, італійським голосом і італійськими жестами порозказував про місто і пам'ятки, які ми проїжджали.

Скажу чесно, мені цікавіше було дивитися на те, як він говорить, ніж на всі ці пам'ятки. А тоді висадив, розвернувся і поїхав в аеропорт. Сподіваюся, він встиг на свій літак.

А я ще годину гуляв по місту. З кимось говорив, про щось запитував, як квитки на автобус купити, як в бібліотеку пройти, де вай-фай знайти в туристичному центрі.

А тоді зайшов в туалет і в дзеркалі побачив ніс. Нічо незвичайного в носі не було, тільки він весь був у шоколаді. І я подумав, як Патрицію тримав себе в руках, аби не зробити мені зауваження. Як йому важко було вести екскурсію туристу з таким смішним, шоколадним носом. Як ті тітоньки в інформаційному центрі ржали, коли я від них вийшов «вай-фай він шукає, краще б дзеркало пошукав». Отак точно вони говорили, причому італійською, я все знаю. А якби ті дві італійки, що лишили мені на прощання ці два круасани, знали б цю історію, думаю, вони це могли б дуже красиво розказати її італійською, розмахуючи руками навколо носа.

* «#перехожі» – це інтернет-проект, тому збережено мову фейсбук-посту.

#ПЕРЕХОЖІ ВІД БОГДАНА ЛОГВИНЕНКА

#ПЕРЕХОЖІ ВІД БОГДАНА ЛОГВИНЕНКА

#ПЕРЕХОЖІ ВІД БОГДАНА ЛОГВИНЕНКА

#ПЕРЕХОЖІ ВІД БОГДАНА ЛОГВИНЕНКА

AFTER DARK

від Григорія Семенчука

НА ЗАХІДНОМУ КОРДОНІ БЕЗ ЗМІН

Стрімким кроком на нас насувається безвізовий режим. Ми його чекаємо, бо він несе нам віру у майбутнє. Чесно скажу, оптимістичним скептикам, таким як я, навіть не віритися, що це станеться. Але здається, все ж станеться! Проте наразі на західному кордоні без змін. І це цілком зрозуміло. Європі складно справитися з біженцями, а тут під боком ще й війна і нестабільна ситуація в Україні. От уже і польська пані Прем'єр-міністр заявила: «Мільйон біженців з України приїхали до Польщі». От щоправда, статусу їм не надали.

Будемо сподіватися, що пані Прем'єр-міністр щось наплутала, і означила українських студентів і трудових мігрантів біженцями. Ну, буває. Хоча коли бачиш сумне ставлення митників після вручення синьої книжечки з написом «Ukraine», то розумієш: «А може ти і справді уже потенційний біженець?». Сподіваюся, що це не так. Всупереч складним питанням на кордоні: «Куди пан везе стільки книжок?», «Ви є письменником? Покажіть запрошення», «На скільки приїхали до нас?», я завжди вірю, що цей митник хоче не пустити до сонцесяйного шенгену тільки поганих, а добрим він навпаки завжди готовий сприяти і допомагати!

Якось, перетинаючи автомобілем цей вододіл «життєйського моря» разом з двома словацькими письменниками, ми піддалися усім можливим тортурам перевірок. Хлопці відкривали свої валізи, я розповідав про те, в яких країнах був і яку кількість днів, щоб митник звірив це з моїм паспортом, водій ходив здавати відбитки пальців, приходила тітонька і оглядала салон. Коли ми в'їхали у Польщу, один з письменників сказав мені: «Я був в Австралії, Індії, Бразилії, Китаї і Лівії, але мене жодного разу так жорстко не зустрічали під час повернення в рідний шенген». Ми з водієм, теж українцем, просто переглянулися і легенько посміхнулися. «Це ще не найгірше, добре що на «яму» не відправили», – відповів водій.

«Ямою» на кордонах називають пункти вторинного огляду автомобілів. Там шукають цигарки, гроші і інші заборонені речі, які неможливо виявити просто так. Невдовзі, я вперше потрапив на «яму». Ми їхали приватним автобусом з компанією друзів. Нічого не вказувало на можливість якихось проблем, аж раптом нас відправляють до сірої будівлі обабіч основної лінії. Виглядає вона як звичайна станція технічного обслуговування. Насправді, це така зона з кімнатою очікування і кілька ям для огляду авто. Закінчилося усе штрафом, бо виявляється є і якась норма щодо ввезення бензину, а у нас в баку його було забагато. Кажуть, що система вибирає автомобілі для «ями» за своїм унікальним алгоритмом. Хотілося б вірити, що це саме система.

За кілька тижнів після моєї екскурсії до «ями», Президент Дуда відвідує Київ з офіційним візитом і заявляє: «Польща і Україна будуть дружити, всупереч спільній історії!». Чому «всупереч», а не «завдяки»? Певні епізоди нашої спільної історії з Польщею, та й багатьма іншими країнами ЄС були надзвичайно трагічними. Ну і хто як не Україна, завжди солідарний з усіма трагедіями, які сталися. Закордонні журналісти довго можуть нарікати на «руку Москви» і пропаганду «агентів Кремля» у ЄС. Але якщо будувати державну філософію стосунків від слова «всупереч», то це і відбуватиметься через примус, через нерозуміння «Навіщо нам тут ці українці і що від них буде доброго». А ми, на жаль, знову будемо змушені щось доводити. Хоча певно, що потрібно доводити не їм, а самим собі. Бо українці теж не подарунки долі. Але це вже зовсім інша історія.

*Той, хто полюбив себе, став великим в своїх очах;
Той хто полюбив людей, став великим в очах людей;
Той, хто полюбив Бога, став великим в очах Господа.
С. К'єркегор*

Хочу розказати історію життя однієї звичайної людини. Вона називалася Надя. Померла у першому відділенні лікарні на вулиці Кульпарківській. Цю лікарню ще називають «дуркою», а ще – це діра, з якої неможливо вибратися, на жаль. Це Львівська психіатрична лікарня.

В неї був діагноз шизофренія. Вона закінчила французьку філологію і прекрасно співала французькі пісні. В ній було щось прекрасне і щось трагічне. Вона провела на «дурці» майже 25 років. І усі 25 років вважала себе невдахою і непотребом.

Усі ці 25 років мене мучило запитання: чому з людьми таке стається? Що зробити, щоб зі мною такого не сталося? Чому усі відвертаються від людини, коли з нею таке стається? І вже неважливими стають усі попередні її досягнення, усе попереднє її життя. Я відчула, що мені дуже холодно жити у світі, де так ставляться до людей. Надя, маючи досить заможних родичів, жила у повній бідності і приниженні. І для цих родичів, вона майже перестала існувати. Ну бо людину переважно сприймають за тим, яка в неї освіта, чи має сім'ю, чи має якісь регалії, але якщо вона інша, то ми її не сприймаємо, викреслюємо. Бо тоді треба розбиратися, а чому таке стається, а що я такого зробив, бо ми є частиною цієї людини, ми є частиною людства, до якого належить і ця інша людина.

Краще сховати її у глибині свого ества і забути.

Життя змінилося для мене, коли я побачила інший світ і інше, ніж в нашій країні, сприйняття «інакших» людей. Це сталося тоді, коли я познайомилася з Абе П'єром та рухом «Емаус». В Абе П'єра життя склалося добре і він зрозумів, що мусить ділитися тим, що має, як дарунок, з тими, хто цього не має. В процесі того побачив, що отримав ще більше, ніж віддавав. Він почав руйнувати межі і кордони, які розділяють людей. В 1954 році він виступив по радіо і сказав: «Люди замерзають на вулицях. Якщо кожен з нас принесе щось поїсти і зігрітись, то вони не загинуть». І люди переступили через невидиму межу і цим врятували їх і себе.

Мене завжди мучила думка: чим я можу допомогти Наді. Так і не змогла допомогти особисто їй. Але я почала думати і діяти інакше, заради неї, заради себе, заради своїх дітей і внуків. Світ зразу став цікавим і багатогранним. Побачила красу і унікальність різних людей. Навчилася бачити невидиме.

6 «Емаус» одразу захопив мене. Що таке успіх? Що таке щастя?

Це бути відкритим для світу і сприймати його як один великий квітник, де є ромашки і троянди, первоцвіт і гортензія, і без кожного з цих видів квіток квітник би став біднішим (так казала св Тереза з Лізьє і я з цим дуже згідна). Це дозволило прийняти себе такою собі ромашечкою і не переживати, що я не троянда, як інші. Також перестати боятися, що я за межею. Вирішила сама для себе ліквідувати усі межі і жити, насолоджуючись красою життя.

Насправді, якби не Ти, Надю, я би ніколи всього цього не зрозуміла. Дякую за дарунок мудрості і простоти, який я від Тебе отримала. Кожна людина – це глибина. З Твою смертю для мене закінчилась ціла Епоха. Бідні ті, які цього так і не змогли побачити.

*Олеся Саноцька –
відповідальна за Спільноту «Емаус – Оселя»*

НЕМАЄМЕЖ

Якось я прочитала у одній науково-популярній статті, що меж немає. В сенсі, що жодне тіло навколо нас – ані оцей стіл, ані оце яблучко, ані оцей кіт волохатий – не мають конкретних меж. На молекулярному рівні ми всі – легкі плямки з трошки більшою концентрацією крапочок по центру і розрідженням по краях.

І після того все почалося. Ну а хіба могло не початися? А от візьміть і спробуйте уявити все навколо як розмиті хмарки молекул, які постійно трошки у процесі взаємообміну вологою, речовинами, хвилями?..

Уявіть, як всередину вас просочується вода, коли ви стоїте під ранковим душем. Поступово пори шкіри відкриваються, в них потрапляють мікрокраплинки води, там всотуються верхнім шаром епітелію, і далі починають працювати вже на хімічному рівні. І все таки має значення, яка вода насичує ваші клітини – з-під крану чи з джерела.

Після того, як побачиш одного разу таку деталізацію, починаєш сумніватися у загальній картинці чим раз більше.

От, наприклад, двоє людей. Живуть разом десять років, подібні одне одного навіть зовні, і раптом – бачишся з кимось із них порізно. І от він починає себе поводити геть не так, як ти вже звик знати за час знайомства. Бачиш, як людина силкується бути іншою, але не може – бо в ній вже забагато партнера, його манер, його слів, уявлень, клітин врешті-решт. І уявляєш собі цих двох хмарками постійно рухомих молекул, які мають більший чи менший сектор накладання – у якому і твориться їхнє спільне. І бачиш у тому секторі усе: і її нелюбов ставити капці на місце, і його пристрасть до повного порядку, і її лінивість, і його постійний пошук фізичної активності, й усе, що насправді їх об'єднує. І розумієш – тепер між ними меж немає.

І легше стає одразу читати всіх цих Ошо і Кастанед, які вічно повторюють про священну єдність з усім живим, і як наслідок – страшно дратують своєю зарозумілою толерантністю. Бо от же в чому річ, от що вони мали на увазі: ми всі не маємо меж! Ти трошки тут, трошки там, і в тобі назавжди сидітимуть кілька молекул, спільних з тим садом, в якому ти малим лазив навкарачки і визбирував дощових черв'яків для рибалки. І той чоловік, з яким ходив на цю

рибалку, теж частково лишився в тобі, хоч може його вже взагалі давно немає серед живих.

І після того ідея соціальної рівності також набуває нового забарвлення. Бо якщо ніхто не має меж, то тоді усі і справді – рівні. І ти, і твій сусід-алкоголік, і твоя тітка-корумпований директор музучилища, і той чувак, який спить у вас в під'їзді на картонці з жовтня до квітня – однакові хмарки молекул, хіба з мінімально відмінним хімічним складом. І ваш простір – справді спільний: обмін між вами не припиняється, і його неможливо спинити. Це, власне, і є рух життя. І у нього насправду немає меж.

Уявіть собі, взагалі н е м а є м е ж .

*Евгенія Нестерович –
культурний менеджер,
критик, журналіст*

ЯК НАВЧИТИСЯ БУТИ ЩАСЛИВИМ

Інтерв'ю з Дмитром Польовим

Часто людина сама собі встановлює різноманітні рамки та обмеження. Не вірить у себе або несе непотрібний багаж з минулого, ще з дитинства почуте від когось з батьків, вихователів чи друзів: «ти не зможеш, у тебе не вийде, ти нездара, ти негарна чи дурна...» і відчувається від того нещасливою. Ми зупиняємося посередині дороги, не досягаємо бажаного або марно продовжуємо виконувати одну й ту ж працю без видимих результатів. Чому так? Чому хтось може багато досягнути з гіршими задатками, а той у кого вони кращі, плететься позаду?

Американський психолог Вільям Джеймс якось сказав: «Якщо ти зможеш змінити свої думки, зможеш змінити своє життя». Про це ми говорили з психологом Дмитром Польовим.

Що насправді заважає людині бути щасливою та успішною?

— Кожна особистість має найголовніше завдання від самого Бога і це завдання — бути щасливою. Що це таке? Насамперед, це реалізація вроджених потенціалів людини, її покликання. Дуже часто ми все відкладаємо на потім, руйнуємо можливості чи втікаємо від самих себе, встановлюємо різноманітні

обмеження. Я хочу говорити насамперед не про ті рамки, які нам допомагають (етичні, моральні тощо), а про ті, які нам шкодять. І перше таке обмеження — це некритичність до себе. Коли та чи інша людина не хоче і не вміє критично, тобто реально, оцінювати себе, власні сили. Вона не прагне пізнати себе, не може адекватно оцінювати свої думки, є нетерпимою, боїться запитань. Спочатку тих, які задають їй близькі, а потім і тих, які ставять сумління. Вона одягає маску, яка не дозволяє їй бути справжньою. Як наслідок, нерозуміння себе, незнання своїх сил, вона стає подібною на людину, на яку накинули мішок, прив'язали до стелі і б'ють, поки вона не зрозуміє, що відбувається.

І який вихід з цієї ситуації?

— Поставити собі три прості питання: Що я відчуваю? Чому я це відчуваю? І що мені з цим робити? Як мені реагувати? Наприклад, відчуваю смуток. Чому? Трапилася якась сумна подія. Що з цим робити? Або змиритися і прийняти як зло, якого не можна уникнути, або щось робити для виходу з цієї прикрої ситуації. Тут можна використати фразу з Біблії: «Пізнайте правду і правда зробить вас вільними».

Яка наступна рамка?

– Я назвав її «надмірно перейматися думкою інших людей». Наприклад, є життєва ситуація – жінка, що зазнає морального та фізичного насильства від свого чоловіка, не хоче з ним розлучитися, бо переживає, що про це скажуть люди. Або чоловік, який працює на осоружній роботі і не досягає чогось більшого, бо боїться образити тих, хто його туди влаштував. Вихід з цієї ситуації – працювати над виробленням сили волі та навчитися говорити «ні». Наші люди часто через слабодухість не можуть прямо відмовити комусь, воліють не відповідати на телефонні дзвінки чи перейти на інший бік дороги при зустрічі.

Відразу перейду до наступної рамки чи обмеження – це недовіра або надмірна довіра до себе, свого оточення і взагалі до життя. Часто у житті люди є або надмірними песимістами або оптимістами. Такі особи уникають реалій, полюбляють зачаровуватися кимось, приписувати людям невластиві їм риси, а потім розчаровуватися. У моїй практиці траплялися люди настільки замкнені, що вони боялися попросити про допомогу, знайти в комусь підтримку чи навіть добре слово, а це призводило до розчарування в людях, в собі, в житті загалом.

А що Ви порадите таким людям?

– Бути гнучкими: розуміти, що хтось може як зробити помилку, так і виправити її, тобто вміти дати комусь другий шанс. Наступна рамка, яка заважає людям йти до щастя – це небажання себе показати світові або жити з переконанням, що якщо маєш певне місце у суспільстві, свою нішу, то маєш лише там і сидіти. Пам'ятаєте Біблійну притчу про таланти? Якщо закопати талант у землю, то нічого доброго у результаті не вийде. Така людина, яка не бажає себе показати, висловитися, нерідко потім звинувачує у своїй нереалізованості інших людей, мовляв її не розуміють. Але спробувати жити інакше не воліє. Часто через занижену самооцінку підганяє себе під певний шаблон, щоб сподобатися іншим і не розуміє, що суспільство воліє яскравих і неординарних особистостей, а не сіру посередність.

Щоб бути не таким, як усі, треба мати неабияку сміливість

– Справді, випідвели мене до наступної окресленої мною рамки, якою обмежують себе люди. Це – страх відповідальності. Ми боїмося познайомитися зі своїми страхами, боїмося їх вивчити. Треба розуміти, що страх – це наш друг, помічник, який від чогось нас застерігає. Та людина, яка забагато боїться, подібна до дитини, яка оточена гіперопікою своїх батьків. Це

вкрай незріла особистість. Є таке правило – людина завжди має слухність і коли вона каже, що може щось зробити і коли каже, що не може, тому що наша боязнь і наша впевненість стають нашою реальністю. Щоб побороти страх, потрібно його співмірити з реальністю, піти йому назустріч.

Ну і остання, шоста рамка, про яку я хотів би ще згадати – люди зазвичай надто мало пробують у своєму житті, недостатньо зазнають навіть того насправді потрібного негативного досвіду. Можливості і шанси витають у повітрі як бактерії. Але в деяких людей є на них сильний імунітет. Вони вирішують пересидіти свій шанс і таким чином його втратити, а життя проходить повз.

А чи не є ці, згадані Вами, рамки наслідком не-любові до себе?

– Так, не можу не погодитися з Вами. Дуже часто виховання нав'язує людині негативну мотивацію. «Ти поганий, ти такий-сякий!». Людина носить ці голоси з собою все життя. Це як покарання. Немає єдиної відповіді на питання, як себе полюбити. Можливо треба, щоб та чи інша особистість відчула любов від інших. А, можливо, була щасливою. Щастя – це гармонія душі, слідування трьом принципам – пізнай себе, опануй себе, облагородь себе.

Люди часто думають, що щастя прийде, коли щось трапиться – коли одружуся, коли буду мати авто, рахунок у банку, а насправді – це особистий вибір людини тут і зараз бути щасливими, це є внутрішній рух людського духу.

Розмовляла Тетяна Метик

КОРДОНИ У СВІТІ «НОРМАЛЬНИХ» ЛЮДЕЙ

Жити без кордонів в нашому неутопічному світі, мабуть, неможливо, адже у певній мірі кордони дають нам відчуття безпеки та захищеності. Кордони також створюють сприятливий ґрунт для наших страхів і спрощених ідей про безпеку. Діткнутися реальності – це в певній мірі вийти за межі кордонів і комфорту, поглянути у вічі тій небезпеці, від якої ми відгородилися. Я не експерт з кордонів, але з власного досвіду можу сказати, що часто мені страшно вийти за межі кордонів моєї безпеки та комфорту.

Мій друг Віталій (має розумову неповносправність і працює на одній із майстерень «L'Arche») дуже любить подорожувати, обожнює село і сільську працю. Віталій неодноразово втівав з дому, бо прагне свободи та самостійності і любить їздити кудись далеко-далеко. Звичайно, втеча – це не найкращий приклад, щоб вийти за межі своїх кордонів. Але суть в іншому. Коли я запитала у Віталія чи йому не страшно їхати самому кудись, то він мені відповів: «А чого мені боятися? Бандитів? Що вони мені зроблять? Я

посвідчення маю? Маю. Сів собі та й поїхав. Я люблю їхати далеко-далеко. Мені нема чого боятися».

Я не хочу, щоб Віталій втікав з дому, але його мрія подорожувати і знайомитись з іншими людьми, а також те, як він це без страху робить, захоплює мене. Віталій живе без упередження до інших людей. Часто він каже, що хоче, щоб Путін приїхав і працював разом з ним на майстерні, щоб Путін навчився робити свічки і не вбивав.

Можливо, хтось з вас подумає, що Віталій нічого не розуміє, бо має розумову неповносправність. Та Віталій розуміє, що він має цю особливість. Якось він сказав мені: «Я маю проблему тут (показав на свою голову). Мені не хватає розуму. Хочу бути розумним, здоровим. В голові у мене проблема».

Віталій думає і поводить по-іншому, тому у світі «нормальних людей» його часто не сприймають. І я розумію, що відчуває його тато, коли їде разом з ним в маршрутці, а Віталій голосно говорить і всі люди дивляться на Віталія так, наче він з іншої планети. Буває так, що люди не хочуть сідати поряд з ним або ж бояться його. Можна зрозуміти цих людей, бо ж вони не знають про Віталія нічого. Вони не знають, що він завжди розтирає у своїх долонях мої руки, коли я змерзну, вони не знають, що він завжди каже: «Люблю вас і любіть мене, бо я квасний (класний)». Вони не знають, що він любить повітряні кульки і рубати дрова. Вони не знають, що

він ніколи би не зробив їм нічого поганого. Ще до того, як я почала працювати в «L'Arche», я теж боялася людей з розумовою неповносправністю. В дитинстві зустрічі з людьми, які мають неповносправність, мене лякали. Думаю, що на це були дві причини: перша – мені ніколи не пояснювали чому ця людина так поводить, часто казали: «Та, вона (він) – хвора (ий)», друга – я не часто зустрічала таких людей.

Пригадую одну дівчинку зі школи, вона була дуже вродлива, але поводитися по-іншому і не розмовляла. Всі діти завжди бавилися окремо від неї, наче створювали уявний кордон, який вона не мала права перетнути. Коли все ж таки дівчинка наближалася до дітей і перетинала кордон, то діти починали від неї втікати, а вона бігала за ними і плювалася. Вони називали її «плювачка». Одного разу, коли я зі своєю подругою і її тіткою збирали вишні в саду, до нас підійшла ця дівчинка, склала руки у жменьку, щоби тітка дала їй вишень. Коли вона отримала вишні, то залишилася стояти біля нас ще декілька хвилин, а потім побігла до дітей і плювала на них кісточками з вишень, які з'їла. Цікаво, але вже тоді я знала, що ця дівчинка ніколи не буде плюватися на мене, на мою подругу і на її тітку.

Ми не можемо позбутися кордонів, які визначають межі території країн, але ми можемо вийти поза власні кордони, які обмежені страхами, упередженнями чи незнанням, вийти назустріч іншій людині.

*Вікторія Дмитрук –
асистент спільноти «L'Arche-Ковчег».
Любить спілкуватися подорожувати і радіти життю*

Фото Катерини Птахи та Ростислава Шнука

КУЛЬТУРА СПІВЧУТТЯ

Скажу відверто: я люблю волонтерити. Я люблю зустрічати інших людей, бачити зсередини роботу організацій, і просто допомагати іншим своїм часом, присутністю та досвідом. Я серйозно трактую роботу: коли я волонтеру, я працюю, тому що я вірю, що багато людей та місць потребують моєї праці.

Я живу в Нью-Йорку вже майже два роки і весь той час я здійснювала якусь волонтерську роботу. Я фарбувала стіни у школі разом з учнями, ходила спілкуватися до людей похилого віку і мила посуд у благодійних їдальнях. Кожного разу волонтерство допомагало мені побачити як американське суспільство займається людьми похилого віку, бездоглядними дітьми чи бездомними. Але я також працювала, тому що, на мою думку, волонтерство – це праця. Завжди цікаво бачити як американці сприймають волонтерство. Найперше, волонтерство – це не те, що ти робиш, а те, ким ти є і що відчуваєш. Тому, коли жителі Нью-Йорка мають вільний день, – це день для волонтерства.

Вікенди в Штатах – це ритуали. По п'ятницях всі гуляють, по суботах практикують йогу, а по неділях волонтерять. Візьмімо до прикладу благодійну кухню. За кілька блоків від моєї школи розташована церква (на вигляд, до речі, як звичайна будівля, і я б ніколи не могла подумати, що у її підвалах можна годувати тисячу бездомних людей двічі на день). Коли я прийшла туди одного недільного ранку зі своїми колегами, щоб допомагати, я побачила, що волонтерів набагато більше, ніж тих, кого потрібно нагодувати. Приблизно, на кожну бездомну особу було півтора помічники. Я дивилася на натовп студентів, дітей, дорослих чоловіків і жінок і не могла повірити власним очам. В той момент я почала мріяти про те, щоб одного дня у Польщі чи Україні побачити сотні людей, які хочуть поволонтерити звичайного недільного ранку.

Волонтерів поділили на різні групи. Одна група допомагала хворим людям отримати їжу (до речі, це був повноцінний обід, куди входили перші і другі страви, фрукти та печиво), інша група роздавала їжу в кухні, і врешті третя, куди входила я, мала пити посуд у кухні.

Тоді сталося щось смішне. Усі іноземні студенти взялися за безпосередню роботу: почали мити і прибирати. Ми з мою подругою з Чехії побачили збентежені обличчя працівників кухні, які не знали, що робити з такою кількістю волонтерів і яку роботу їм дати. Та згодом і нам дали завдання. Через деякий час нам на допомогу прислали жінку середнього віку – мешканку Нью-Йорку. На її обличчі читалося велике розчарування від того, що її змушують працювати на кухні у той час, як вона прийшла порозмовляти з бездомними людьми

і вислухати їхні проблеми. Через три хвилини протирання підносів, вона втекла з кухні до зали і робила те, що, на її думку, було «справжнім» волонтерством.

Що ж, таке волонтерство я бачила не вперше. Волонтерство, в якому йдеться не про працю, і не завжди про зустрічі з іншими, а про дещо інше – про приховану потребу, яка, мабуть, є в кожного, допомагати іншим і натомість отримувати вдячність. Тут, у Нью-Йорку, люди можуть отримати співчуття у різних організаціях. Волонтерство дозволяє тобі відчувати, що ти дбаєш за інших. Ти працюєш, але не заради праці, а заради емоції, афекту, або, назвімо простіше, створення гарного власного образу. Це так важливо у місті, в якому усім байдуже до сусідів, громади, усі зайняті і поспішають на роботу, у фітнес-клуби та до гарних ресторанів.

Я думаю про свою маму в Польщі, яка возить свою старшу і хвору сусідку до лікаря, купує їй лікарства і просто провідує час від часу, щоб переконатися, що все добре. Чи це теж волонтерство? Якщо так, то чому ми його так не називаємо? Якщо ні, то як з нашою культурою співчуття? Чи волонтерство має зводитися до афекту? Я сама не знаю, і мушу визнати, що часто почуваюся незручно через таке волонтерство тут у Нью-Йорку. В той же час я мрію побачити в Україні чи Польщі сотні людей, які просто прийшли допомогти іншим у звичайний недільний ранок.

З англійської переклала Мар'яна Соха

● NO VISA TO UKRAINE ●

Чи проводила держава Україна дослідження складності отримання візи для іноземного туриста? Чи потрібні в Україні хостели, готелі, малий туристичний бізнес? Чи реформується система і чи взагалі вона змінилася за 25 років чи і далі відтворює існування Радянського Союзу? Це невеличке приватне дослідження, ймовірно, дасть вам відповіді на ці питання.

Якби совок справді демонтували не тільки в назвах вулиць і пам'яток, і якби підтримували всесвітній тренд лібералізації візових правил і щорічного росту туризму, то у нас могло б бути так, як, скажімо, у Грузії. Після трояндової революції для більшості країн світу візу до Грузії відмінили, термін перебування без візи подовжений до 1 року. В Грузію можна отримати електронну візу за кілька годин, вона приходиться онлайн, і існують лише 3(!) країни світу, для яких ускладнене отримання грузинської візи: Венесуела, Сирія, Нікарагуа.

Віза в Україну:

1. Одноразова коштує мінімально 100\$. Віза потрібна навіть для громадян Сінгапура, Австралії, Нової Зеландії і інших в десятки разів заможніших країн світу. Її мають виготовляти протягом двох тижнів (на практиці – не менше місяця). Є прискорена процедура (3 дні, що на практиці – 2 тижні) і багаторазова віза, що коштує 200\$, її отримують протягом двох тижнів. Описані строки українські консульства зривають майже завжди, чим часто ставлять туристів до України в безвихідне становище.

2. За візу в Україну іноземцями зафіксовані факти давання хабарів протягом останнього року. Чому вони не зверталися в прокуратуру? А прокуратура приймає заяви англійською? В неї є сайт англійською? Туди можна звернутися, надіслати електронну скаргу? Про це знають іноземці? 100\$ офіційно + 100\$ у паспорт – і у вас прискорене отримання візи. Я відвідав 54 країни, у мене не було жодного такого інциденту, злість і сором – відчуття, які доводиться переживати, коли про це говорять іноземці, які потрапили в Україну саме так.

Підготовка до отримання візи в Україну.

1. Якщо іноземець хоче отримати туристичну візу і в нього немає контактів громадських організацій, які могли б його за «спрощеною процедурою» запросити, слід знайти фізичну особу, яка піде в Міграційну службу при МВС України робити запрошення. Сайт служби, що видає іноземцям запрошення існує ЛИШЕ українською.

2. Для того, щоб зробити це нещасне запрошення фізична особа має показати біля 8000\$ на рахунку, крім цього з банку український громадянин має принести довідку про обіг коштів на рахунку в еквіваленті не менше 30\$ на ДЕНЬ(!). Обидві довідки на практиці можна зробити в туристичних компаніях за 10\$ за штуку. Печерна корупція.

3. Потрібні також виписки з ЖЕКу, місця роботи, місця прописки тощо. Усього – 15(!) довідок для того, щоб зробити іноземцю одне запрошення. На практиці громадянин України на це може витратити від кількох днів до тижня. Одна з платіжок – це 70 гривень на «канцелярські витрати», яку Міграційна служба змушує теж оплатити заявника, що всього-навсього хоче запросити туриста в Україну на кілька днів.

4. Потрібен переклад паспорту з англійської на українську. Ви можете в це повірити? Переклад завіряють тільки обрані компанії за 10-20\$ за переклад.

4. Коли всі документи вже зібрані, у Міграційній службі їх все ще не можуть прийняти. Потрібна папка «Справа №» і підшити всі документи, нотаріально завірити копії. Корупція, корупція, корупція. Вітаємо іноземних гостей в реконструкції XIX століття.

5. Громадянину України для іноземця слід зробити страховку в українській страховій і міжнародна страховка, що коштує в усьому світі, не підходить для Міграційної служби.

6. Після подачі всіх документів слід чекати щонайменше два тижні. Час видачі запрошення не повідомляється. На практиці громадянин може ходити десятком разів у Міграційну службу, стояти в черзі, витратити робочий час, для того, щоб запитати «чи готове вже запрошення?» Нечесний громадянин може вкласти кілька купюр в «Справу №» і залишити свій номер – тоді час можна зекономити. Корупція.

В процедурі, яку Грузія, Сінгапур, Гонконг, Малайзія і безліч прогресивних туристично-орієнтованих країн світу, замінили на кілька кліків у інтернеті – в Україні існують печерні департаменти, офіційні особи, що живуть із хабарів на непотрібній процедурі.

В Україну дозволений безвізовий в'їзд агресора і країн-союзників агресора, натомість потрібна віза для деяких країн першого світу і процедура виглядає саме так, як ви вже могли прочитати. Відповідно в Україну справді потрапляють лише громадяни ЄС, США, Канади, Японії і кількох країн, з яким убога українська дипломатія за 25 років уклала двосторонні угоди, таких країн у порівнянні з тою ж сусідньою войовничою Росією, значно менше.

Україна систематично паплюжить свій міжнародний імідж і відвертає іноземних туристів, інвесторів, студентів від привезення валюти. Українські дипломати вчать в радянських університетах у радянських викладачів, це закрита каста, у яку потрапити неймовірно складно. В українських консульствах і посольствах працюють діти, брати і свати радянських українських дипломатів. В багатьох українських дипломатичних установах не говорять мовою країни, у якій працюють, іноді не володіють достатньо навіть англійською.

Я вже не вперше пишу про грубі зловживання в українській дипломатичній службі і системі міграційного контролю, ці публікації набирають неабиякого резонансу, але зі мною жодного разу не контактувала Прокуратура, Антикорупційне бюро чи яка-небудь Рада реформ.

*Богдан Логвиненко
«Займаюсь концертами, воджу групи, подорожую,
пишу, думаю, мрію, читаю, слухаю, вивчаю і навчаюсь».*

Ігор Сирота: «КУЛЬТУРНИХ БАР'ЄРІВ НЕМАЄ, КОЛИ ТИ МАНДРУЄШ»

Наше невігластво про інші культури виникає від того, що ми просто сидимо вдома і боїмося зірватися з місця. Це стосується як країн за нашим кордоном, так і рідної країни. А коли люди починають відчиняти двері в іншу державу, в інше суспільство, тоді мають змогу порівняти інших людей зі собою і своєю культурою. Молодь починає більше мандрувати, бо вона не має залежності від комфорту. Я довгий час спостерігала за записами у фейсбуку Ігоря Сироти про його мандри і нові знайомства. У 15-ть років він почав мандрувати по Україні, а потім – за кордоном.

Він вирішив, що свій час після школи краще використати на мандрівки, щоб увібрати всю красу світу і красу людей.

За яких обставин ти вирішив мандрувати і чому, адже зазвичай всі бояться зрушити з місця?

– Я сидів з друзями, ми пили квас. І в той день я кажу їм: «Давайте «братюні», їдемо кудись». Я хотів у Грузію. «Ні, чувак, то треба багато грошей і т.д.», – сказали вони тоді.

Але я дуже хотів їхати. Згодом я побачив, що мій друг, Максим Баландюх, запостив у фейсбуку, що він їде в Грузію. Переліт коштував 150 доларів. А далі – що витратиш, то витратиш. Я йому сказав, що доїду до них автостопом.

Як тобі здається, що зупиняє українців перед подорожами?

– Страх, незнання мови, відсутність грошей. Справа в тому, що всі ті страхи пропадають, як тільки виходиш з хати зі сумкою. Реально перевібив на собі, хоча сам завжди боюся, що зі мною щось станеться. Цього разу я боявся, що помру, навіть заповіт написав жартома, бо вперше летів літаком.

Якщо не знаєш мови, якось порозумієшся без неї, не маєш людей коло себе – їх завжди можна знайти, а щодо грошей – завжди знайдуться люди, які допоможуть.

Для тебе мови вирішують проблему порозуміння?

– Мови мало вирішують. Люди відчувають людей. Якщо поводишся неадекватно, то людина теж до тебе поставиться відповідно. У деяких країнах я пояснював жестами і мене розуміли. Ти перетинаєш кордон і мусиш з кимось знайомитись. Мене от найбільше «пре» знаходити друзів. Йдеш по місту і дивишся, які люди тобі цікаві. Я стопив до Лодзя з Гданська, а дядько підкинув мене до Торуня. «Торунь гарніший, ніж Лодзь, тому зійди і подивися», – так він мені порадив. І я зійшов, і дійсно красиве місто. Подумав собі, що погуляю тут годинку. І тут побачив на вулиці трьох неординарних дівчат: одна – альбіноска, друга – руда, а третя – темношкіра. Вони сказали, що йдуть на концерт, а в мене не було грошей, але я все-одно пішов з ними. І вони провели мене на «халяву». Я перезнайомився зі всіма на тому концерті, і тепер у мене в тому місті стільки друзів, як у Львові.

Що ти найбільше цінуєш зі своїх мандрівок?

– Людей і розуміння того, чому людина мислить і чинить саме так у тих чи інших ситуаціях. Те усвідомлення робить тебе нормальнішим, тому що ти краще розумієш людей. Людину визначає культура виховання і середовище перебування. У мандрівках зустрічаються маса крутих людей: сьогодні ти їдеш з поштарем, а завтра з мільйонером. Коли ти бачиш злам культур, наприклад християн, які ходять до церкви і б'ються чолами на вулиці, священика, який розповідає життєву мудрість про повій, але залишається таким же побожним, то розумієш, який світ різноманітний, і люди чимось таки чарують, незважаючи на географію. Люди мені дають таке відчуття, що ти просто літаєш.

Які в тебе були шаблони в культурному мисленні до того, як ти почав подорожувати?

– Я вже, чесно кажучи, не пам'ятаю, але скажу, що не люблю шаблонів. Люди можуть поводитись, як хочуть. Тим не менш, вони не хочуть тих шаблонів позбутися, бо самі їм відповідають. Всі люди мають бути відкритими і між ними не повинно бути бар'єрів.

Чому здається, що люди в Європі радісніші, ніж ми?

Насправді, це не так. Там просто є культура «усміхання», коли ти своїми 32-ма зубами усміхаєшся кожному. Люди там багатші, але вони бідніші в плані стосунків і дуже самотні. Вони не можуть зустрітись собі просто так, як ми з тобою, і піти на каву порозмовляти. В Німеччині ти працюєш з людиною на одній роботі, а після

роботи, як виходиш за межі офісу на парковку, то твій колега навіть не привітається з тобою. Чи, наприклад, в Туреччині люди мені здалися дуже самотніми, вони не мають друзів, з якими можна «позависати». Вони багато речей сприймають з усмішкою, а насправді можуть думати далеко не позитивно, вони можуть добре працювати, а вночі сходять з розуму, коять різні злочини, тому там багато поліції.

Від якої країни ти би перейняв якісь елементи культури?

– Перейняв би з Грузії любов до батьків. Грузини дуже відкриті з батьками. В Голландії мені подобається те, що люди там відкриті до зовнішніх обставин. Вони не бояться знайомитись з будь-ким за будь-яких обставин. Від італійців я би перейняв їхню любов до культури.

Якби люди задовольнялись тим, що мають, любили один одного, були відкритими і не були схожими на «шаблони», багато що змінилось би в нашому суспільстві. І не було б непорозуміння і видимих стін між суспільствами, між людьми однієї країни.

Розмовляла Діана Горбань

● ● ● ● МІГРАЦІЯ РЕЧЕЙ ● ● ● ●

ЗАРАДИ БЛАГОДІЙНОСТІ І НЕ ТІЛЬКИ

Сполучені Штати небезпідставно називають суспільством споживання. Необмежена кількість та різноманітність товарів та послуг, величезні і комфортабельні торговельні центри та професійний маркетинг сприяють тому, що шопінг стає одним із найкращих способів проведення часу. Купити тут можна практично все і відносно недорого, і ця доступність спонукає купляти щоразу щось новіше і краще. Так відбувається накопичення речей, які з часом стають нецікавими і непотрібними.

У спільнотах «Емаус» по цілому світі я бачила що відбувається з майном, яке вже відслужило своїм першим господарям. Збір величезної кількості різного мотлоху та його продаж у благодійних магазинах, перетворюють вже непотрібні першим власникам речі у кошти, які «Емаус» використовує для допомоги найбільш вразливим людям в цілому світі. Так суспільство споживання, зазвичай несвідомо, стає благодійником для потребуючих. Головне – щоб були організації, які вміють таке доволі негативне явище перетворити у суспільно корисне.

В Україні, яку важко назвати країною із суспільством споживання, але без мук совісті можна легко назвати суспільством з низьким рівнем соціальної та екологічної

свідомості, організація «Емаус – Оселя» вже багато років закликає людей не викидати добрих речей, а ділитися ними з тими, хто їх потребує. Працюючи в «Емаус-Оселі», я навчилася цінувати речі, які вже комусь відслужили і які зовсім не заслужили валятися на сміттєзвалищах. Тому, після переїзду до США, коли мені потрібно було облаштувати нове житло, я взялася за вивчення місцевого ринку вживаних товарів. Виявилось, що опцій тут зовсім не менше, ніж на ринку нових товарів.

Почну зі вже знайомих для нашого міста благодійних магазинів. У Львові їх є два від вже названої організації. У Чикаго – принаймні кілька десятків, починаючи від відомих і міжнародних таких, як Армія Спасіння, Goodwill, Village Outlet до зовсім маленьких крамничок на кілька квадратних метрів. Принцип дії такий: ви віддаєте організації речі, які вам непотрібні, вони їх продають і використовують кошти на благодійність. Подвійним благодійником можна стати, якщо ви і віддаєте речі в магазин, і купуєте в ньому те, що віддав хтось інший. Від походу в такий магазин різко піднімається екологічна і соціальна самооцінка.

Наступний спосіб дешево придбати чи позбутися вживаних речей – це гаражні розпродажі. У магазинах

навіть продаються спеціальні вивіски GARAGE SALE, на яких американці дописують дату, адресу та встромляють їх у газони у своєму кварталі. За кілька годин господар може позбутися непотрібних речей і заробити трохи грошей.

Якщо господар не має часу, щоб сидіти з відчиненим гаражем цілий день і оцінювати накопичене за багато років барахло, він чи вона може просто виставити його на вулицю біля смітників. Ну добре, не тільки барахло, на вулиці можна підібрати і забрати собі додому телевізори, комп'ютери, меблі і ще багато іншого. Для такого «шопінгу» потрібно виділити трохи часу і мати власне авто, щоб поїздити по місту і позаглядати коло смітників. Так можна безкоштовно отримати речі, але знайти, наприклад, фотель, який пасуватиме до ваших фіранок, буде трохи складно.

Існують також сайти (найпопулярніший – craigslist), на яких можна повідомити де і що господар віддає. Зазвичай власники хочуть, щоб забрали річ в той сам день. Для такого «шопінгу» теж потрібен час і щасливий випадок. Дуже часто можна отримати «повне омеблювання» через «циганську пошту» і цим часто користуються новоприбулі. Хтось звідкись виселяється і гуртом віддає одразу всі речі з дому – меблі, посуд і навіть вазони.

Блошині ринки в Чикаго – добре організовані заходи, які відбуваються у приміщеннях і просто неба. Тут є навіть Національна Асоціація Блошиних Ринків, яка стверджує, що в Штатах кожного року клієнтами більше тисячі блошиних ринків є 150 мільйонів людей, а для 2 мільйонів американців – це основний вид діяльності. Вінтаж, антикваріат, автентичні товари з інших країн – за цим ідуть американці на блошині ринки.

Крім благодійних магазинів, існують звичайні комерційні магазини, де продаються вживані речі. Тут вони називаються Thrift Stores. Ціни у таких магазинах залежать від того, наскільки власнику вдається знайти ексклюзивний товар і наскільки він вміє облаштувати свій магазин: деякі виглядають як солідні антикварні крамниці, інші ж – як звалище непотребу. Власники заповнюють магазин товаром, який знаходять на вулицях, купляють в інтернеті, на

гаражних розпродажах або аукціонах, які влаштовують власники платних складів. (Якщо ви зберігаєте речі у платних складах і кілька місяців не платите оренду, то власник складу виставить всі ваші речі на аукціон, або якщо не матиме багато часу, то продасть усе гуртом, не розпаковуючи). Саме на таких аукціонах тусуються власники комерційних thrift stores.

Перелопативши купу інформації та об'їздивши більшість магазинів вживаних речей, я переконалася, що американці справді люблять купляти якнайбільше речей, але так само легко вони їх віддають чи продають за безцінь. І мені здається, що справа не в тому, що вони мають більше грошей, ніж українці, адже мотлох на українських горищах і у підвалах ще нікого не зробив багатшим. Речі потрібно відпускати і створювати місце для нових. Якщо це ще й для благодійності, то користь потрібна: це екологічно, соціально і корисно для власного психічного комфорту.

Мар'яна Соха – редакторка журналу і любителька благодійних магазинів

ПОБЛИЗУ ЩАСТЯ

Відправляючись на Схід, туди, де я народилась і де пройшла моя юність, я хотіла віднайти ключ до розуміння ситуації. Ситуації, яка здавалася мені абсурдною. Більшу частину свого життя я прожила на Донбасі, після чого багато подорожувала, відкриваючи нові землі. Я описувала свій досвід у романах і коротких оповіданнях. Хотіла передати здобуті знання тим, хто ніколи не виїздив за межі міста, у якому народився. Я бачила по обидві сторони Дніпра чудових людей, у всіх регіонах нашої великої країни. Але також я бачила конфлікт, який уже назрівав. І поки я їздила, поки шукала відповідей, як поєднати між собою таких однакових, але в той же час таких різних людей, почалася війна.

Вона вдарила мене в груди й оглушила, так що довгий час я не могла оговтатись і усвідомити що, власне, відбувається, що робити, як зупинити весь цей жах, як жити далі. Зв'язок обривався, телефони замовкали, рвався також зв'язок із колись близькими людьми. Ми опинилися по різні сторони блокпостів. А найпекельнішим було те, що мій дім, мої рідні, річки й озера, пагорби і поля, усе моє дитинство залишилися по інший бік. І тепер усе, що мені залишається – це наблизитись на найбільш безпечну відстань, підійти до Щастя, знаючи, що за тридцять кілометрів звідси мій тато намагається безрезультатно вловити український телеканал або радіо «Свобода». Підійти і дивитись вдалечінь, шукаючи у знайомих пейзажах контури свого вкраденого дитинства.

Цього разу я приїхала у Слов'янськ і Дзержинськ, щоб слухати. Мешканці Донбасу часто скаржились, що їх не чують. Тому я прийшла до них не стільки слухати, скільки почути. Говорили не всі охоче. Старше покоління ставилося до мене з підозрою. Дехто навіть казав, що мене найняли якісь спецслужби, щоб вивідати інформацію. Вони були налякані, адже війна ще досі триває. І ніхто не може дати гарантії, що

вона не повернеться в їхнє місто знову. Люди похилого віку переважно не підтримують Росію, утім, українську владу вони теж не підтримують. Їм би тільки одне – аби не стріляли, аби якнайшвидше припинилося це пекло навколо. Вони досі набирають воду у всі відра, банки, пляшки і все, куди можна налити бодай трохи води. Мій тато теж так робить, він теж пережив війну, з усіма її наслідками.

Молодь говорить багато і вільно, вони геть не мають страху. Їм у цьому житті вже немає чого боятися, бо те, що вони бачили, те, що пережили, те, чим ділилися радо зі мною, змусило їх подорослішати за лічені місяці, тижні, дні. Вони розказували, як падали бомби, говорили, що в якийсь момент бойові дії, вибухи і постріли стають буденністю і на них уже ніхто не звертає уваги. Вибухи – це не страшно, страшно стає, коли виходиш одного дня на вулицю і не зустрічаєш жодного перехожого, жодної живої душі. Тоді час рухатись. Куди? Туди, де приймуть, де є родичі або друзі сім'ї. Туди, де не стріляють. Поки що. А коли гради полетять і на це місто чи село, тоді треба йти далі. Треба бути готовим рушити щохвилини, мати зібраний рюкзак і найнеобхідніше під рукою. Треба йти довго, не їхати навіть, а йти. Битими дорогами, розірваною залізницею, переходити річки з важкими торбами і псом. Бо як же лишити пса?

Діти, не інакше як діти, бо деяким заledве виповнилося 13 років, розказували мені те, що їм довелося пережити, наче якісь пригоди, вичитані з книжки або побачені в кіно. Вони мали усміхнені обличчя і гострі жарти. Від того почуте ще більше вдаряло мені в голову, мозок блокувався і не хотів сприймати інформацію. Вони не мали страху, але мали втрачене дитинство. «Я не боявся зовсім. Який смисл боятися? Якщо бомба впаде на твій дім, ти все одно нічого з тим не вдієш. То як доля або випадок – чуєш звук і думаєш, пронесе і

на цей раз чи ні», – розказував ще геть юний хлопчина.

Війна багато чому їх навчила. Найперше тому, що залишатися бездієвими відтепер не можна. Тому вони об'єдналися у громадську організацію із затишною назвою «Теплиця», щоб допомагати відбудовувати зруйновані будинки, проводити час разом, вчити українські традиції, запрошувати до себе письменників, музикантів, культурних та громадських діячів. Це нове покоління, яке знає ціну життя і свободи.

Трохи далі від Слов'янська, проїжджаючи Костянтинівку і кілька блокпостів, я дісталася маленького містечка Дзержинськ, де частково пройшло моє дитинство. Я хотіла почути також тих, які є надто близько до лінії фронту, які чують щодня вибухи і постріли, які так само хочуть лише одного – тільки б не стріляли, і часто ненавидять і перших, і других, тих, хто невтомно гатить по їхніх нервах кулями та бомбами. Говорячи з мешканцями Дзержинська, я зробила висновок, що місто поділене порівну. Тобто серед жителів містечка уживаються дві кардинально протилежні думки. Більше того, дві різні позиції є в одній сім'ї – у чоловіка і дружини, однак це не заважає їм жити й далі під одним дахом. На моє питання, чи вони не сваряться з цього приводу, чоловік сказав мені: «Уявіть, що Ви любите чай без цукру, а Ваш чоловік – з цукром. Ви що будете через це сваритися? Це питання смаку і не більше». «Вони всі однакові, по обидві сторони, різниці немає. Усі продажні, всі брешуть і п'ють безбожно», – пояснював далі він.

Мені довелося почути багато чого про українських військових. Того, чого я б воліла не знати. Про це говорять вголос, правда за зачиненими дверима, бо ж українські військові

тримають місто. Їх часто сприймають не інакше, як окупантів. Тих, що прийшли забрати їхні землі. Люди ж хочуть, щоб їм просто дали спокій, повернули їхнє мирне життя, тихе існування, яке вони мали до того. «У всьому винен Майдан», – майже всі повторювали мені. Я їх слухала, сказала ж, що приїхала, щоб дати їм виговоритись дати відчуття, що їх чують.

Я їхала далі на край міста, де починалось селище Кірове. Потім ішла довго пішки, бо автобуси туди вже не їдуть, однак люди там ще живуть. Я чула постріли і вибухи, але мені казали, що це тихо, бо на свята сторони оголосили перемир'я. Для них це теж уже буденність і для малих дітей, які ходять попри все в садок і до школи. Снаряди розриваються, а життя триває. Чому не їдуть звідси? «Ми поїдемо, коли вже буде геть погано. Просто віримо, що це все скоро закінчиться». Я не знаю що сказати молодій мамі з маленькою дитиною, яка живе у флігелі з обваленими стінами і не має чим палити у пічці, бо й чоловіка не має, не має і сили нарубати дров. Уже й газети закінчились, щоб розпалити. Я дала свою книжку на випадок, якщо вже зовсім нічим буде палити. А ще свій номер телефону, якщо раптом вирішать залишити рідний клапчик землі.

Поверталась назад я геть хвора, сподіваючись, що це не той грип, від якого кожен день помирили люди, наче цій землі мало війни. Я довго не могла оговтатись від усього почутого і побаченого. Я потребуватиму ще багато часу, щоб переосмислити все і позбутися снів, у яких на мене падають бомби, а я не знаю, розірвуть вони мене зараз, чи пощастить...

Євгенія Сенік, письменниця

БІЗНЕС-ЗОРЯ ДАВИДА

З розпеченої Гянджи на початку дев'яностих у Франківськ переселився Давид. Азербайджанський нащадок діда-вірменина, тобто радянської ремісії вірмено-азербайджанських стосунків, вагався у всіх питаннях міжжетнічного протистояння, і врешті розхитався настільки, що закинувся в західноукраїнську географічну далечину, тобто Галичину. Закинувся, щоб не відкинутись, бо невизначеність ставала загрозливою.

Тут відкрив «Агентство Зовнішньої Ефективної Реклами», яке виготовляло вивіски, придумувало рекламні слогани і пропонувало магазинам нові незабутні назви, запевняючи, що якщо надати чомусь сумнівному безперечне ім'я, то сумнівне перетворюється на ґрунтовне.

З чіпкими очима, що не могли поділити між собою поля зору і підтискали особистий простір одне одного, нестримно змагаючись за вигіднішу позицію, від чого крилатоброву голову Давида вертлявило, він спочатку був директором, інженером з виробництва, рекламним агентом, дизайнером, монтажником, вантажником і сторожем.

Знімав квартиру, єдина кімната якої вдень робилася офісом, кухня – цехом, балкон – складом. Шляхом з роботи додому було перевдягання в домашнє, з мештів у тапки, і навпаки: о 8:55 і 18:05, за винятком днів, коли частині працівників, що жили у ньому, вдавалось несвіжим диханням відпроситись в директора, що жив у ньому, і звалити швидше. Бо перегар – це ефект переробки повітря на попереджувальний сигнал.

Хоча й без перегару його вирячкувате лице погано приховувало внутрішньотілесні процеси і взагалі не приховувало процеси психічні. Від очей до щік простягались промені глибоких радіальних зморщок, зранку перестрибуючи через рівчачки і підпухлості під очима, від чого очі перетворювались на жовті півсонця із червоними гало з ламаним у блискавк промінням. Величезний рот з рідкими «коронованими» металевими зубами, схожий на замощений у щетині мисливський капкан, охочіше відкривався – причому на 180 градусів – ніж закривався, і з портсигарною посмішкою: металевоблискучою і з наскрізним запахом тютюну, що в'ївся. Зрідка посмішка випрямлялась, і з-під шкіри спливав сірий втоплений сум, а зморшки нагадували пересохлі лунки для сліз, орошувальну симтему фізіології, що лише чекає нагоди рівномірно розподіляти по обличчю сльози – фізіологічні виділення метафізичного смутку.

Щоб створити у клієнтів відчуття солідної працелюдної фірми, навчився розмовляти по телефону різними голосами, ніби голосові зв'язки щоразу перезав'язував по-інакшому, різними вузлами. Правда, вся фірма чомусь мала акцент, хоча й розмовляла доброю українською, принаймні значно кращою від середньовживаної: її Давид не те щоб вивчив, а засвоїв, як шлунок заблукалого натуралізується, засвоюючи сире криваве м'ясо заради виживання в непритаманних умовах.

Головним сюжетотворюючим предметом офісу був шкіряний фотель, що надавав глибини простору і життю Давида. Іноді він просиджував ніч в цих засмоктуючих шкірах болотистого кольору, де легко було втонути, до них мав би бути приставлений рятувальник. Забував або не мав сил підвестись, захоплений невітшними снами – надлишками роз'ятреного світосприйняття. Їх не можна переривати, бо кожен сон – це знак переносу в кінці чергового рядка у фоліантах життя. На це ніби натякав ряд старих дошкульних доісторичних настінних годинників, вишикуваних над фотелем.

Давид пояснював, що годинник – носій часу, отже чим більше маєш годинників – тим більше маєш часу. Електронних не

визнавав, бо механізм годинника – це єдиний двигун, створений заради холостих обертів (які прийнято вважати робочими). По суті годинник зі стрілками – це векторний механізм, в якому кожен вектор щосекундно змінює єдине, що у вектора є – напрямок, тобто те, чим він є. Швидкий вектор щоразу запобігливо випереджає повільний в просторі, але повільний постійно опиняється далі в часі: годинник – це наглядний стенд, який демонструє умовність випередження і нагадує про незмінну розстановку сил у світі: велике за формою та дрібне за змістом підганяє вагоме, але мале.

Тобто посил, сигнал годинника створений щоб вгамувати, а не прискорити людину. Давид і сам, жовтолиций, як пісочний годинник, мав власний темпоритм, який на свій лад організовував присутність інших, підпорядковував єдиному «спільному знаменнику», котрий встановлювався самим фактом його присутності будь-де. В цій властивості полягає найбільш незбагненна властивість – харизма.

Після ночі у фотелі плани на день зв'язав не з прогнозом погоди, як завжди, а зі станом під очима: якщо на ранок прибуло під очима – значить вночі приходило прозріння, і яких би ти не зазнав втрат – доки маєш почуття гумору – все не безнадійно. Якщо втратив його, то з чим і з ким би не залишився, все навколо робиться не надійним, і всі навколо робляться ненадійними.

Види своєї діяльності Давид теж змінював, бо прибутки повинен приносити сам спосіб життя. Коли він вичерпує себе, не приносячи доходу ні в кишеню, ні в душу – тобто радості – треба його міняти, поки не настало непоправне – звикання до безрадiсного, це – фінал.

І багато їздив, щоб не «поїхати»:

– Бо психіка працює, як велосипед, без руху важко втримати рівновагу та зберегти стійкість. Ніж стояти на місці – краще від чогось тікати. Якщо займаєшся завжди одним і тим же, то життя обов'язково нагадає про себе тим, що почне тебе ковбасити або пресувати. Бо хоче, щоб його іноді вигулювали. Бо життя – це пес, воно себе не усвідомлює: ти його усвідомлюєш замість нього. А воно просто хоче доброго хазяїна.

Коли Давида підностаьгійувало – тишком кидав все і піднімався у Карпати, побути кілька дiб з ними наодинці. Втеча в гори була його попереджувальним пострілом вгору, тільки німим. Повертався з запасами самогону й ідей, свіжих, чистих і невловимих, як гірське повітря, пояснюючи: «вскормльонний грудью без гір не може». Притримуючи лице посмішкою, перед розгніваним клієнтам вертко виправдовувався «склеротичним синдромом менеджера»: це коли, перед тим як вийти з дому, ти все-таки згадуєш, що маєш прихопити, наприклад, паспорт і розсаду піоній, але вони знаходяться в різних кінцях хати, і ти зависаєш у відповідальному обдумуванні правильного рішення, що взяти потрібніше, бо точно знаєш, що поки братимеш паспорт – забудеш про розсаду піоній, або навпаки. Бо анекдоти збуваються частіше, ніж мрії.

На відміну від ровесників, розмови про майбутнє викликали у нього більше збудження, ніж розповіді про минуле. Це не помішало діяльності його фірми по ходу скотитись в напівпорожню тоді нішу похоронності: Давид вирішив організувати похоронний бізнес «під ключ». Взагалі, в усьому, чим він займався, ключовим було слово ключ.

В новому ділі вирішив згадати всі свої професії (у справжнього Давида все має бути пораховано, тобто всіх): придумував епітафії, плів і надписував вінки, стриг і гримував покійників... Колись він орендував крісло в перукарні, але довго не протримався, потім розповідав, що розумний перукар першим визнає про сходження

божевільності клієнта. Для всіх воно виливається через рот і очі, а заливається через вуха. А перукарю воно відкривається раніше, просочуючись через поверхню голови: безумець обов'язково щось витворяє зі своїм волоссям: то «рівняє» ножицями, закрито, у ванні, то куйовдить пальцями, відкрито, за столом. Йому щось заважає в області голови, і у волосі знаходиться доступне йому пояснення, він невпинно шукає образне в безобразному. . .

На відкриття похоронного салону вхід вирішив підкувати перевернутою надувною підковою, зібраною з чорних надувних кульок, що привітно обрамлюватимуть двері. За християнським задумом Давида, їх буде 33. Коли вияснилось, що в Україні чорних кульок ще не існує – замовив через перевізника Мішу із Польщі. Міша – з баптистської сім'ї, возив бусиком в Польщу і назад контрабанду, тому ми звали його Контрабаптист. Часу на пошуки Міша не мав, але на аптечній гуртовні були чорні кондоми. Їх і купив – тридцять три по ціні сорока. Решту приховав собі, за винахідливість, на тижневе випробування.

Давид спочатку думав обвішати надутими газом кондомами Контрабаптиста і відпустити у вікно. Але коли від стресу відійшов, точніше відплив на самогоні – зрозумів, що так може бути навіть краще: циліндрична строгість форм дозволяла кріпити кондоми перехресно, тобто паруючи у хрестики, хоч і дугі. В традиціях нового давидового народу результат нагадуватиме вишиванку. А роги сім'яприймальників можна обламати, зв'язавши і вивернувши всередину. А бананово-ванільний смак до відкриття вивітриться: ще не придумано запаху, який би не вивітрувався, навіть з рота. Так і зробив. На щастя, вироби попались без реберець і пухирців.

Похоронний салон мав слоган «життя – це раптом що, смерть – це раптом нічо», автовідповідач його факсу трелив, чи то тролів, Сонатою №2, і був лише першим кроком бізнес-дороги на цвинтар, яку намітив собі Давид. Він вже виношував плани кладовищного реформаторства, твердячи, що «теперішні кладбіща позбавлені ефекту причетності, не передають реальність у всій її порожнечі, для них смерть – це просто збавлення від мук на користь мух»: сприйнятливий Давид хоча й вивчив мову без пропусків, але кладовище залишилось для нього «кладбіщем», ніби захопився словоутворюючими «клад б іще». В цьому місці його українська строго постила.

– Сучасні кладбіща не те що не красиві, їм не вистачає ефектності. Натомість домінує штучна класовість, кладбищенська бізнес-класовість. Ці не зрозумілі портрети-набойки на камені позбавлені полум'яності. В майбутньому потрібно замінити їх вбудовані моніторами, на яких можна буде побачити відео з покійним, перемикаючи канали вбудованими у граніт сенсорами, як в телевізорі, тільки замість номерів каналів – роки запису відео. А в решту часу – постійна трансляція, прямий репортаж, з гробу – «на живо», як пишуть в телевізорі, відео постмортем: під кришку труни, над лицем кожного покійника буде вмонтовано вебку з холодним світлодіодом. Ти приходиш ввечері, як стемніє, на цвинтар, а тут таке саяво: з усіх могил люмінофорять екрани із підземними лицами, і ти ходиш серед цієї білої ночі блукаючим суб'єктом фантомних бажань, як на сеансі гробової психотерапії, мимовільно вітаєшся з моніторами зі знайомими, не в силах ні відвести погляд, ні перевести подих... у покійників взагалі здебільшого знайомі лица. . .

Слово «плазма» набуде свого первинного значення – «виліплене, сотворене». Я створю перший плазменний цвинтар, назву «Паранорама-Плаза». Зимовий, льодовиковий період смерті минув, пора виходити з нір, майбутнє – за кладбіщами-літниками.

Тим більше, що сучасні люди все одно перестали розкладатись: вони нахапуються за життя емульгаторів, які змінюють тілесний хімічний склад. Це ж консерванти, вони нікуди не діваються, просто переходять з їжі в тіло. Підземні мікроорганізми відмовляються пожирати таку хімію, голодують, бо інакше вони й самі втратять здатність розкладатись, у що перетвориться земля? Розшарується. Ніхто тепер не гниє, лише підтікає, фігурно воскується, мадам Тюссо сьогодні би не піднялась на бабки. Щоб підняти – треба від чогось відштовхнутись. А від чого тепер відштовхуватись, якщо вигляд після смерті перестав бути відштовхуючим, більшість після виглядає краще, ніж до: зморшки розгладжуються, шкіра стає однорідною, померлі виглядають, як завмерлі. Природа уникає людину з тих пір, як людина уникає свою природу і її природознавство розжиріло у природознавство. Часові тепер ні на кого покластись, мусить все роз'їдати сам, але він – така кислота, що роз'їдає не так матерію, як майбутнє. І чим більше ми відмовляємось вступати в реакцію з часом - тим різкішою буде реакція...

Ростислав Шпук

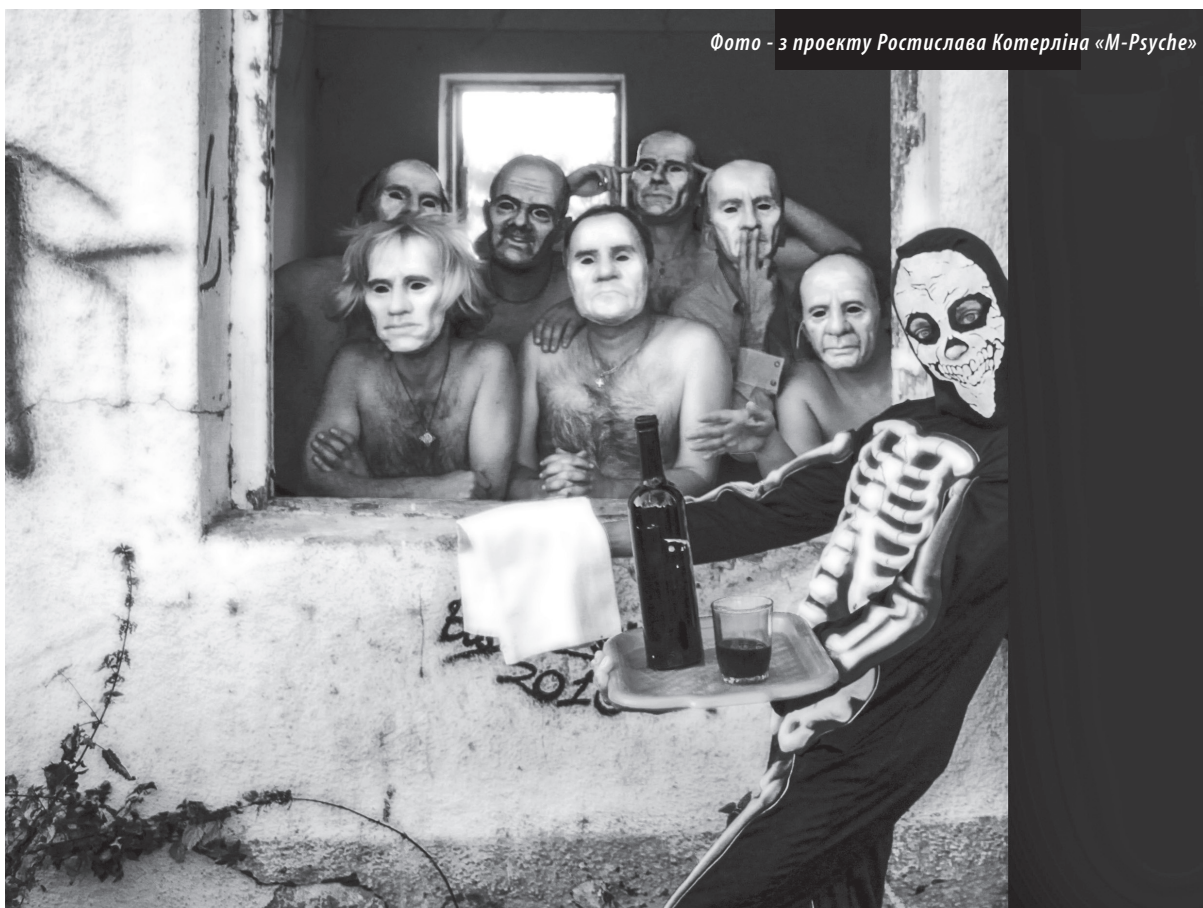

Фото - з проекту Ростислава Котерліна «М-Psyche»

«АШОЛЮДИСКАЖУТЬ?»

Я ніколи довго не жила у Європі, усюди приїздила лише на кілька днів як турист. Можу сказати, що у мандрівках Україною відчуття у мене дуже схожі, адже усюди, де тебе не знають, можна поводитись якось по-іншому і відчути себе трохи іншою людиною – це така маленька гра зі світом. У Європі однак ще менше турбуєшся про те, хто і що про тебе подумає, бо виглядає, що ніхто нічого і не думає. Здається, «ашолюдискажуть?» є локальною хворобою, тому люди часто прагнуть вирватись з місць, де вони народились і вирости. Можна легко переплутати те відчуття свободи від нового місця з відчуттям справжньої свободи. Спочатку здається, що у Празі чи Відні на тебе ніхто не звертає уваги, але порушення закону одразу помітять: за неправильне паркування чи несплату податків карають моментально.

Зауважте, що при цьому ніхто не питає, чи були ви минулої неділі в церкві і чи є у вас діти. В мене склалось певне враження про ідеал родини у Галичині: чоловік має десь працювати, жінка поратися по господарству, а діти бути чемними. Без дітей, звісно, взагалі нікуди, вони слугують моральним виправданням практично будь-чому. У подружжя проблеми і повний крах стосунків, але вони мають бути разом, бо ж діти. Чоловік десь, як то в нас кажуть, «крутиться», щось вкраде час від часу чи приховає гроші, бо ж дітей треба годувати. Складається враження, що люди не знають де взяти ще якісь норми, окрім як з Біблії – того так і хапаються за церкву. Я їх розумію, так хапається за рятівне коло потопаючий. Проте, якби кожен спробував у собі відшукати хоч якісь вроджені моральні норми, впевнена, що він би їх знайшов, попри те, що на вулиці серед натовпу здається, що етика – це справді якийсь мастодонт минулих століть. Якби нас у школі вчили не християнської етики, а просто етики, заснованій на логіці і усім зрозумілих суспільних нормах, було би значно краще. Чи давали нам уроки християнської етики, до прикладу, уявлення про те, як має себе поводити роботодавець із працівником, чи працівник з клієнтом? Я змінила немало робіт та найцікавішим прикладом є, мабуть, моя перша робота у невеличкій турфірмі. Коли наприкінці осені після літнього сезону я вирішила покинути роботу, бо мене не влаштувала платня і я не встигала з навчанням, я ще довго плакала, бо вислухала про себе купу образливих і несправедливих слів у свої 19 років. Згодом я виростила і побачила, що така ситуація повсюдна: у місті, де студентів не так просто знайти роботу, яка хоч якось оплачується, тебе з радістю експлуатуватимуть, а потім ще розкажуть, що ти погано працював.

Ще пригадується ситуація, як я виставила на продаж свої один раз взуті туристичні черевики в одному маленькому магазині спортивного спорядження. Продавалось воно за суму в два рази меншу, ніж було куплене. Взуття продали, але мені ніхто про це не повідомляв і не повертав грошей, поки я сама не почала наполегливо цього добиватися.

В усіх цих ситуаціях мене шокувала відсутність елементарної етики. Я уявляла себе на місці людей, і розуміла, що я б ніколи не вчинила так, і одночасно, що мене це ніяк не врятує. Виходить, що як би ти добре і порядно не ставився до людей, якщо це не родичі і не друзі, вони геть не відчують себе зобов'язаними виявляти якусь порядність до тебе. Більше

того, порядність ототожнюють із слабкістю і для деяких людей це стає приводом для маніпулювання.

На днях, після скандалу із ЛГБТ-спільнотою я майже втішилася відсутності реакції влади, адже міська влада так декларує ліберальність і толерантність міста і те, як ми повним ходом йдемо в Європу. В той час, як насправді у всіх сферах суспільного життя панує заразна вірусна хвороба «ашолюдискажуть?», що насправді не має нічого спільного з турботою про суспільну мораль. Йдеться лише про те, щоб хлоп робив, жінка порала, діти були чемні, і всі ходили в церкву і прикривали маленькі гріхи один одного: чорна бухгалтерія і крадіжка цегли, неправильне паркування і вироблена за гроші віза до Польщі. «Ашолюдискажуть?» чомусь ніколи не зачіпає важливі речі: Чи хороший я працівник чи роботодавець? Чи приношу я користь суспільству? Чи дбаю про екологію? Чи я є хорошим другом своїм близьким? Чи є я врешті хорошою людиною чи, принаймні, посереднім громадянином?

Звісно, усе завжди можна виправдати бідністю. Але, насправді, я знаю доволі багато бідних, але дуже порядних і чесних людей. А от коли людина досягає таких-сяких статків, то чомусь починає вважати, що їй усе можна. Так відбувається болюче формування того самого середнього класу, про який довго говорилось: це люди, націлені на заробляння грошей для себе і своєї родини, які інколи настільки поважають себе за те, що вирвалися з бідності, що в них вже не вистарчає поваги до інших.

Я, здається, мало говорила про Європу. Мабуть і нема сенсу про неї говорити, бо наша історія так зринула і скалічила покоління людей, що поки наївно сподіватися на швидке одужання. Колись я думала, що нам просто потрібен час, я перекидала усю провину на старше покоління, доки не побачила лицемірство, брехню, хабарництво і хамство серед людей мого віку. Я не маю уявлення скільки років ходіння по уявній пустелі нам потрібно. Після Майдану здалося, що дещо змінилось, бо люди наче на хвилину отямались від великого ходіння. А далі ми знову поволі розійшлись тими ж пустельними ландшафтами.

Інна Анісімова – львів'янка, екскурсовод

ПІГУЛКА ВІД ГОЛОВИ від Миколи Шпаковського

ВІРТУАЛЬНА МЕЖА ЖИТТЯ ТА СМЕРТІ

Відколи у мене не стало кількох друзів та знайомих, а у віртуальних мережах залишилися їхні профілі, я обережніше ставлюсь до того, щоби когось вітати із днем народження дописами на так звану стіну. Для прикладу, був у мене один знайомий через мережі польський молодий поет, Томаш Пулка, загинув у нещасному випадку, самогубство. На вигляд він був щасливою людиною, життєрадісною, як на мене, перспектива для нього була безсумнівною, наче нічого не бракувало йому у житті і ми вже домовлялися про переклад його віршів українською. А все ж, коли після смерті бачиш людину в онлайні, робишся дивно і моторошно, бо знаєш, що її життя на земному етапі вже обірвалось.

Не знаю, як правильно, для себе поки не відкрив. Бо наприклад, митці залишають по собі книги, картини, записи. То ж теж інформація, яку легко перевести у віртуальну площину. Чи з мережевими профілями не є так само? Адже кожен може побачити, чим ти жив, що любив, про що мріяв... Кожен, хто захоче, бачить, що ти востаннє тут був годину, добу, тиждень тому. Тебе далі позначатимуть на фотографіях, висловлюватимуть скорботу, згадуватимуть найкращі спільні часи, але згодом дедалі рідше. Життя і смерть, реальність та віртуальність.

Люди не мають часу для себе. Частіше помічаю компанії молодих людей, які настільки прив'язані до своїх гаджетів, що зустрічаючись, вони більшу частину часу проводять саме в них, люди для інстаграму, особи для селфі, лайків та конкурсів типу «пошир це і отримай це». Майже вже зникла традиція, що для того, аби на тебе не звертали увагу, слід було відгородитись від інших газетою. Тепер, щоб на тебе звернули ту увагу, ти мушиш сидіти в екрані свого телефону.

Років з десять тому я дізнався, що в Польщі серед бізнесменів та менеджерів стають популярними виїзні тренінги при віддалених від світу монастирях. Аргументом було те, що успішні активні люди швидше «згоряють» і потребують багато часу для особистого зростання. Під час перебування у тих місцях суворо обмежуються можливості користування інтернетом та телефоном, замість них проводяться активні заняття, командні квести, пейнтбол, інтелектуальні ігри на свіжому повітрі, а також є відведений час для медитацій. Тоді мені було ще дивно, чому вони, як ми українці, просто не влаштують собі корпоратив. Тобто наїлися, напилися і забулися. Так простіше.

У травні 2004-го року ми з друзями з римо-католицької спільноти поїхали в польську Бескиди. Чудові гори, прекрасна компанія і все б нічого, якби в якийсь момент ми з другом і подругою не відстали від гурту, бо захотіли собі сфотографуватись із гірськими мотоциклістами. А я ще тоді був думався, щоб не натирати ноги, перезутися в тапочки, тож берці я залишив у мікроавтобусі. Таким чином, ми залишилися самі і я сказав, що от побіжну, швидко наздожену групу та скажу, щоб почекали. Так наче я орієнтувався по карті. А мобільний в мене на той час був розладнаний. Та й біжу, минаю одну групу, другу, вже й сніг під ногами почався, а я в тапочках. І в якийсь момент бачу в долині якесь село. От собі думаю і впевнено радію з того, що прибіжу на місце ще перед нашою групою. Отож, збігаю вниз, мало не падаю, підходжу до котроїсь хати, витягаю відксеровану мапу і простягаю господарям, питаю:

— Де я тут знаходжусь, то таке то село?

— Не, то Словенска, Польща там, звідки ти прийшов.

І тут я зрозумів, що той гірський хребет вже позаду мене, треба повертати назад, мало не плачу, а тут ще й сутеніє, тапочки, сніг і розпач. Щоб не боятись, починаю співати, зорієнтувався по маршруту, дивлюсь на позначки на деревах, година восьма вечора. І раптом чую десь попереду розмову двох молодих поляків, гукаю, вони відкликаються.

— Ти часом не той студент з України, який загубився?

— Ну певне той, а що — мене моя група шукала, ви їх бачили?

— Так, шукали, але прикордонна служба і рятувальники. Не переживай, ми тобі допоможемо.

Тож вже за півгодини на вказане хлопцями місце по мене квадроциклом приїхав рятувальник. Каже мені:

— Тобі ще пощастило, багатьох я звідси звожу вниз у пластикових мішках вже.

Таким чином я вперше і нелегально побував у Словаччині та прокатався квадроциклом. Саме тоді реальність перемогла віртуальність, другого травня дві тисячі четвертого року.

● ● ● ● ● КОРДОН ● ● ● ● ●

Свій перший досвід, пов'язаний з кордоном, я пережив ще в дитинстві. Це було під час літнього табору, коли мені ледве виповнилося вісім. Батьки відправили мене на відпочинок, організований для дітей працівників заводу. Це було курортне містечко у Бескидах – Івонич-Здруй. Тоді вперше я «доторкнувся» до кордону. Нас повезли автобусом по околицях і одним з пунктів був польсько-словацький кордон у Барвінку.

Ми під'їхали автобусом до переходу. Польський прикордонник щось пояснював і врешті дозволив нам переїхати на територію тоді ще Чехословаччини. За шлагбаумом закінчився польський простір з шкільних віршиків на зразок «Kim jesteś, polak mały?», і почався інший край, чужа країна.

На жаль, коли я був кількарічною дитиною, мої батьки не мали машини, тому мені бракує спогадів, які має моє покоління. Ці спогади пов'язані з «екстремальними» поїздками автомобілем на болгарські та югославські узбережжя. Про подорожі Східною Європою я знав із розповідей батька, бо ще коли мене не було у планах, він їздив зі своєю сестрою та її чоловіком у торговельні поїздки через землі Чехії і Словаччини, Угорщини, Трансильванії, Буковини і Української Радянської Соціалістичної Республіки. У його розповідях поєднуються торгівля кросівками та ностальгія за панорамою румунського міста Клуж-Напоки. Більшість його спогадів не збереглися, але та неспокійна батькова душа напевно живе у мені, бо у тих місцях, де він їздив з пересувним ларьком, я, вже як етнограф, вивчаю людей і їх щоденне життя.

Коли я дорослішав, світ ще був «нормальний» з кордонами та штампами у паспорті. Приятель уже мав власне авто і ми їхали у Бескиди. Потрібно було запастися пивом. Інші друзі поїхали потягом, а ми машиною знову на Дукельський перевал під Барвінком. Ми залишили авто перед переїздом і носили товар в пакетах під гору і з гори. Smádný mních, Kelt, Zlatý Bažant, Солінська затока, намети, вогонь, молодість і радість...

Однак, закінчилися 90-ті, а наступна епоха принесла з собою зміни. Країна розвивалася, прагнула стати частиною європейського простору і врешті їй це вдалося. Для колекціонерів штампів у паспорті таких як Стасюк, я і напевно сотні інших, то була мала революція. Ще існували кордони, митні переходи, шлагбауми, черги і контрабанда, але ніхто, до біса, не хотів нам поставити печатку в паспорті. Не допомагали ні прохання, ні усмішки. Печатки висіли у прикордонників на поясах, але вони їх ставили тільки тим, хто походив з політично «неєвропейських» територій. Єдиними оплотами «нормальності» в Європі залишалися кордони Балканських країн, України, Молдови, Туреччини, але і тут з часом настали зміни. Сьогодні для мене залишився тільки кордон в Корчові чи Медичі, інколи в Ужгороді чи Солотвино. По дорозі на південь чи, не дай Боже, на захід, даремно сподіватися прикордонних штампів у документі. Мені залишився тільки схід.

А там на схід від Сяну і Бугу – тисячі, мільйони людей, які мріють про відсутність штампів, віз, мріють про свободу пересування, яка вже не є їм чужою. Їхня мрія – Європа без кордонів.

Але кордон – це не тільки печатки, а ще й черги із «мурашок», які живуть з прикордонної торгівлі та контрабанди. Це подорож прикордонним потягом із Хирова до Устриків. Дотепер не розумію як ця металева конструкція, покрита бляхою, не розвалилася від викруток і ключів мешканців прикордонних територій, які ховають цигарки і спирт в найнесподіваніших місцях. І навіть пильні очі та чутливі носи польських митників, не змогли відшукати всього товару, на який вже нетерпляче чекали брати по бізнесу на польському боці кордону.

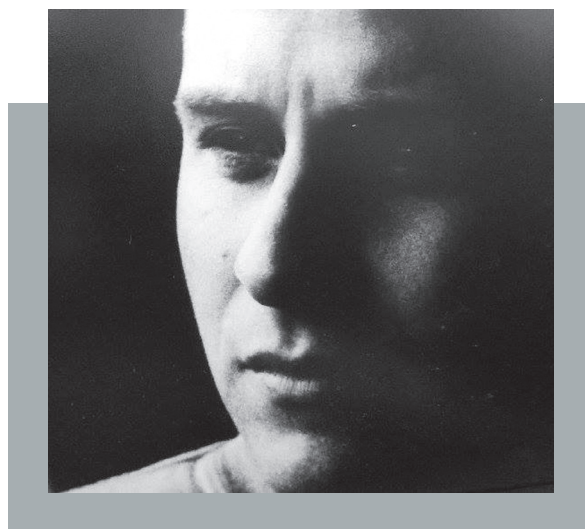
Кордони – це вузькі смужки простору, які ділять світ на свій і чужий. А обіч цих смужок існують території з величезною креативністю. Кордони самі спонукають до підриву установленого політикою порядку, спокушають на нові способи боротьби з ними. Саме на кордонах власники авт розбивають баки, щоб у них вмістилося більше палива, яке можна продати там у них, в Союзі. Тут батьки пакують у наплічники своїм дітям сигарети, перевезені по Тісі контрабандою, щоб ті їх потім передали потрібним людям у Сигіті. Тут на хребтах Карпатських гір зустрічаються мешканці сусідніх, відмежованих кордоном, сіл, щоб обмінятися товаром, який кожен буде продавати на своєму боці. Тут колись був спільний простір місцевої громади, але «мудрі» світу цього розділили його вздовж Тіси і тим самим розірвали державним кордоном вікові родинні і суспільні зв'язки, які до того розділяла лише річка. Це лише маленькі фрагменти політики кордонів та життя на прикордонних територіях.

Сьогодні, перед обличчям навали так званих нових варварів, в Європі можна зауважити дві протилежні тенденції. З однієї сторони, живе мрія про скасування кордонів, віз і того всього лайна, яке щоденно принижує тисячі людей, які подорожують за межі території ЄС і навпаки. Мрія живе,

але друга тенденція нещодавно отримала нове дихання. В Європі з'явився страх, який вміло підживлюється так званими патріотами, які живуть своїми націоналістичними прагненнями і мареннями і дуже хочуть нас «врятувати» від чужих. І хоч це виглядає як прорікання Кассандри, боюся, що друга тенденція має потенціал для розвитку. У кризу економічних і культурних неоліберальних проєктів голоснішими стають народні крики заздрості, ненависті та сили. Це добре видно у центрі нашого континенту. Не можу позбутися відчуття, що от-от повернуться штампи в паспортах. Колекціонери штампів радітимуть, але це буде радість зі сльозами, бо може виявитися, що підняти шлагбауми буде не під силу.

Томаш Кошек – за освітою етнолог/антрополог, за покликанням – українознавець, живе у Польщі, любить подорожувати Центральною і Східною Європою.

З польської переклала Мар'яна Соха

КОРДОН ГОЛОВНОГО МОЗКУ

Українська сім'я – тато, мама, син та донька. Таких сімей в нашій країні мільйони, і не важливо, що вони можуть відрізнятися гардеробом, релігійними чи політичними переконаннями. Вся суть полягає у тому, що спосіб мислення у них однаковий, і це перший основний кордон, після якого йтимуть кордони міжнародні, мовні та візові. Отож, поїхали!

Миколка

Йому сімнадцять років. Він ще не вирішив чому саме хоче присвятити своє життя, та хлопець уже знає, що не хоче бути таким, як його батько, принаймні, він у це вірить. Миколка любить грати футбол з друзями, а також поширювати в соціальних мережах російськомовні пости на кшталт:

- Сын, ты связался с плохой компанией...
- Мам, я ее основал.

Більшість із цих постів супроводжуються світлинами спортивних хлопців на фоні BMW з битами чи автоматами в руках (90-ті не вмирають).

Покоління «за 30»

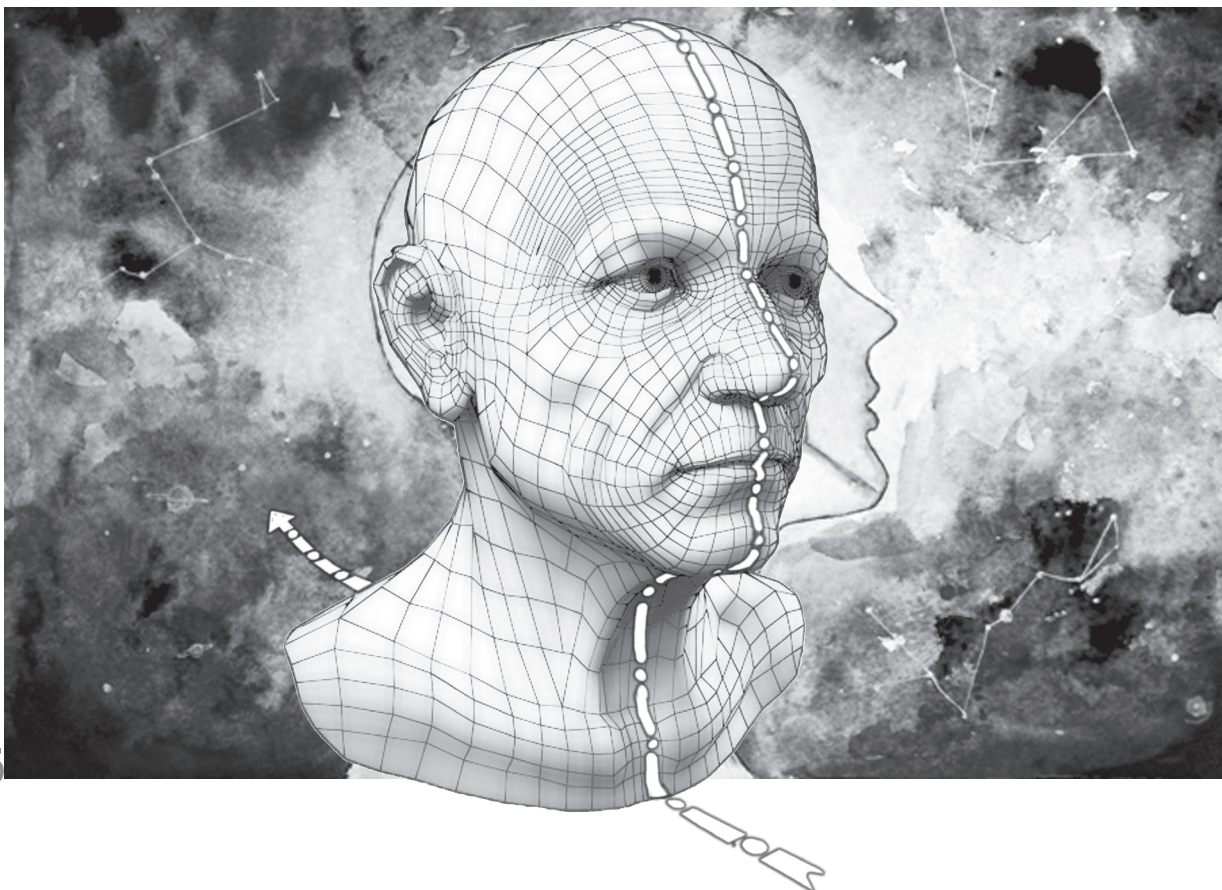
Мабуть, найважча категорія людей. Це діти кінця 80-их, які застали залишки совкової влади. Їхні юні роки не назвеш блискучими, бо вони схожі на кроки маленької дитини, адже припали на початок самостійної України. Це покоління, яке отримало свої удари долі, вірить, що вже нічого не змінить, і своїм вмістом «пофігіну» в крові усіяко сприяє своїм переконанням. Сприяє настільки сильно, що інколи забуває той факт, що у них є діти, яким у цій країні, можливо, доведеться ще жити.

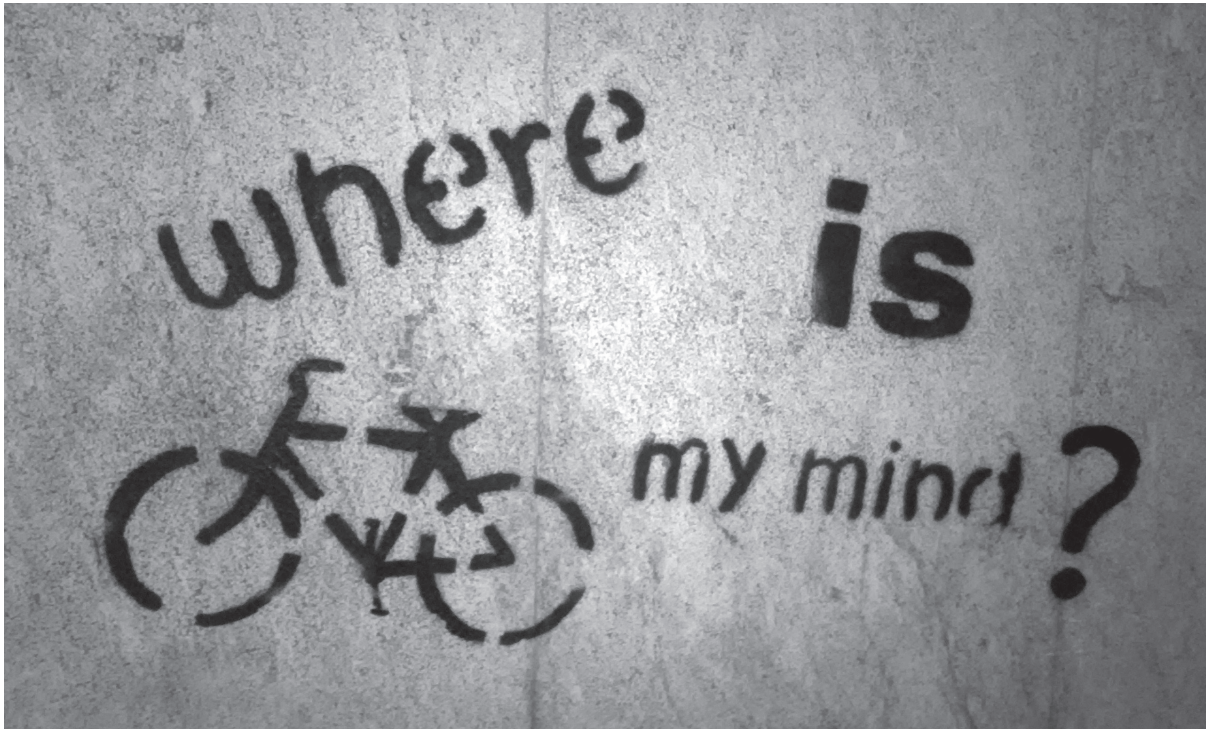
Мама

Мама Оксана закінчила факультет української філології в Тернопільському педагогічному університеті, але не тому, що мріяла стати педагогом, а тому, що лише там вона пройшла на державну форму навчання. Вона не хотіла сприймати той факт, що, швидше за все, закінчить вуз із дипломом, який можна використовувати хіба як підставку для чаю або кави. На питання, чому вона не пробує реалізувати себе у викладацькій справі, Оксана відповість: «Ви бачили зарплати вчителів? Це що гроші?». І скаже вона це так впевнено, наче в часи її поступлення зарплати вчителів були набагато вищими.

Батько

Гордий голова сім'ї Іван. На посиденьках із друзями розпинається, що якби йому в руки потрапив автомат, то він перестріляв би усіх політиків, запевняє, що здатен вивести країну на правильний курс! Після цієї мрії йде наступна – про будинок в Німеччині та німецьке громадянство. Колись він дуже сильно хотів мати власний бізнес, та, ще не почавши, знайшов собі виправдання: «без хабарів у нас нікуди». На ділі він сам шукає, кому б то дати пару гривень, щоб «пришвидшити процес». Йому зовсім неважливо що

це: медогляд для водійських прав, поновлення фотографії в паспорті, чи відкриття візи в Польщу. Він платить, годуючи та підтримуючи систему, яка ж сама його і «виживає з власної землі».

Батьки не говорять зі своїми дітьми про статеve виховання, як, власне, не говорили з ними й їхні батьки. Вони вважають, що це робота шкіл та спеціальних тренінгів у школі, наївно забуваючи, як скуто й безграмотно велись у школах ці розмови з ними, коли вони самі були підлітками.

Устінах будинку не ведуть розмов з дітьми про проблеми в сім'ї чи навіть такі побутові дрібниці, як додавання нової страви в раціон чи виключення м'яса як інгредієнта з борщу. Мама на все має готові відповіді, ось для прикладу одна з них: «М'ясо повинно бути в борщі, тато його любить, і я так готую вже п'ятнадцять років!». Отже, ще у сімейних стінах діти втрачають бажання вносити пропозиції чи добиватись свого за допомогою слова.

У побуті що-небудь не обговорюється, воно «накипає і виливається» у сварках різного калібру. Саме тому їм ніяк не вкладається в голову, як члени Євросоюзу звикли керуватись такими фразами: «Ми стурбовані», «Конфлікт необхідно врегулювати мирним шляхом» та інші.

На відпочинок сім'я, як і багато інших сімей, вибирається на природу, щоб «вирватись з шумного міста». Відпочивши на природі, вони не завжди приберуть за собою, тому що «тут і так уже бардак. . .». Батько вірить, що коли «прийде Європа», от тоді заживемо, а ще свято вірить, що пляшку з-під пива 0,5л зобов'язаний прибрати хтось із Заходу, натомість кожної

весни цю скляну флягу підбирають активісти, які не чекають приходу невидимих комунальників, а просто намагаються будувати щось цивілізоване ТУТ, ВЖЕ і ЗАРАЗ!

Отож, так вже сталося або ж призвичаїлося, що в багатьох українських сім'ях збудовані свої кордони. Можливо, читач трохи бачить у цьому себе, можливо впізнає когось із родини. Не потрібно сприймати це як насмішувату пародію, треба просто провести певний аналіз та зробити висновки про власне світобачення і систему цінностей в цілому. Ви можете вірити, що у світі небагато залежить від ваших дій чи думок, однак ваш власний світ, обмежений стінами будинку, залежить тільки від вас і ні від кого іншого. Пам'ятайте про це!

Мар'ян Радковський – поет, есеїст.

КОНСУЛЬСТВА, КОНСУЛИ, ВІЗИ ТА ВІДМОВИ

Мабуть, у нас взаємна нелюбов. Не завжди вона явно виражена, але часом робить дуже боляче. Боляче так, що я хочу напиватися, злитися і матюкатися. Роблю, чесно кажучи, все перелічене.

Ще у 2008-2009-их роках ми з подругою ночували під польським консульством у Львові, бо тоді були живі і дуже довгі черги. Також бувало, що я ходила відмічатися у живу чергу о 23:00 вечора і ще раз о 6:00 ранку, бо інакше вилетиш із черги. Люди навіть роздруковували і роздавали номерки, щоб на третій день між нами ніхто новий не протиснувся. Та хто там протиснеться, якщо ти вже на третій спекотний день упізнаєш своє місце в черзі по запаху сусідів.

Є ще у мене спогади про те, як я стояла у черзі до консула, аби попросити його раніше прийняти документи. Тоді вже живі черги змінилися на електронні, але зареєструватися ніяк не вдавалося. Консул каже: «Йди реєструйся» і ти приходиш наступного дня після безуспішних намагань і сподіваєшся, що буде інший консул. І добріший. Раз так вийшло. Раз вийшло інакше — треба ж здерти гроші за таку ведмежу послугу і замість того, щоб послати тебе у віконечко за рогом консульського кабінету, він направляє тебе у візовий центр, де на той час ще потрібно було сплатити додатково 200 гривень (це ще за нормальним курсом по 10 гривень за євро). Пам'ятаю, коли інша подруга два чи три ранки чергувала замість нас під стінами консульства, бо я вдало просипала чи хворіла. І теж: час, нерви і спека. Такий набір.

Одного вечора ми з подругою переходили кордон Шегіні-Медика, коли їхали автостопом писати демо нашого акустичного проекту. Між Україною і Польщею різниця в часі — одна година. Ми про це забули. А моя віза починалася з польської півночі. Приблизно о 23:30 польського часу ми застрягли. Подруга, яка мала польський паспорт, вже була на території Польщі, а я чекала в темному кутку на території України. Вона подзвонила (український зв'язок ще ловив) і почала просити вибачення. Але їй точно не мало бути соромно за це. Ми ж не винні, що маємо різні паспорти. Коли мене пропустили і подруга ще чекала у приміщенні відразу за кабінками прикордонників, вона обернулася і сказала прикордонниці, яка хамсько відповідала усім з українськими паспортами, все, що вона думала. Я почула шматок, що «ви — расисти і мені соромно, що я маю такий самий польський паспорт, як і ви». Те, що прикордонниця такого не чекала, сказати мало. Ми відразу вийшли і ще в коридорі з сіток обійнялися і почали плакати. А далі відкрили коньяк.

Ще пам'ятаю, як мені дзвонили з данського консульства. Питають, чи я мала попередню річну польську візу. Кажу, що так. Кажуть, що я її протермінувала на 7 днів. Я кажу, що рахувати добре вмію і з такими речами поведжуся обережно. Кажуть, не вірите — приїжджайте в Київ в посольство. Я в цей час з другом в магазині вибирала собі акустичну гітару. Вибігла з магазину. Одразу та ж жінка дзвонить ще раз і перепрошує, бо неправильно порахувала. Але каже, що мультівізи мені не бачити, бо це моя перша данська віза (байдуже, що десь п'ята шенгенська), тому дадуть коридор на місяць і максимум на 10 днів перебування. Для мене це означало, що я не зможу в рамках туру гурту, в якому грала на гітарі, в'їхати ще раз в Польщу на останній концерт. А їхали ми маршрутом Польща-Литва-Білорусь-Україна-Польща. Я

знову розплакалась і друг мене тоді заспокоював.

А через кілька днів після цього випадку я дізналася, що моїм польським подругам, з якими ми їхали в цей тур, відмовили у білоруських візах. У нас всі концерти, які ми зіграли, були під «no borders» лозунгом.

Увесь попередній шмат тексту я написала півтора роки тому, сидячи на луцькому автовокзалі. Одного вечора спохватилася і поїхала з Житомира в Луцьк, бо за пропискою «мій» консул саме тут. Я ніяк не могла зареєструватися на потрібну дату у візовому центрі, бо все було переповнено. А коли якась дата вигулькувала, я не встигала з кол-центром. Час виїзду знову підтискав. От я і приперлася просити консула дозволити того тижня здати документи. Виявилось, що тут до консула треба реєструватися на зустріч (за львівських часів я такого не пам'ятаю). Але жінка, що перевіряла всіх на вході, пошкодувала мене та сказала, що занесе мої документи. Загалом це зайняло дві години, враховуючи, що вони відкриваються о 9:00 ранку, а мій ранок почався о 4:30 з прибуттям автобусу. Але мій випадок був безуспішним. «Або реєструйся, або принось довідку, що саме в той час маєш їхати», — приблизно так звучала відповідь. Я йшла і думала, як не розревітися, бо мій дешевий квиток на літак з Польщі в Грузію накривався мідним тазом. Моя подруга звіди летіла сама, а я купила інший — втричі дорожчий з України.

Такі речі не залежать від мене. Люди придумали кордони, люди придумали інституції, люди придумали владу і наділили нею певних людей. Я сама зранку в вокзальному туалеті ще підфарбовувала собі очі, щоб приємніше виглядати, одягнула кофту, яка би закривала мої татухи. Я сама совісно вже йшла з думкою, що треба прогинатися під когось. І навіть це не спрацювало. Від цього одночасно огида і на себе, і на те, в якому світі ми живемо.

No borders.

*Юліана Паранько —
журналістка, живе у Житомирі,
любить дорогу і не любить кордони.*

«HUNT, DOCTOR, HUNT!»

УРИВОК ІЗ КНИЖКИ

Брати-близнюки, один із яких називався Русланом, жили в селі Поповичі під кордоном і створювали ефект із байки про перегони зайця і черепахи, бо один мельдував вас на українському, а інший на польському боці. Вони налагодили перетягування через піший перехід контрабандних товарів. Місцеві мешканці, як мурахи, зносили на їхнє подвір'я цибулю, автомобільні шини, м'ясо, жіночі прокладки, чоловічі светри, а іноді й цілі фури ВМХ велосипедів і скейтерських кросівок, які волокли на собі селянки в барвистих хустках. Серед усього цього краму, розкладеного, як на східному базарі, просто посеред сільського багна походжали індіки та Руслан із віялом дрібних, засмальцьованих купюр і ключами від «семьорки» в руці.

– Міша, перекинь цих двох загадочних на ту сторону. Володька нам потім відробе по курсу.

– Та нема питань, – золотозубо реготнув Міша, вручаючи їм по 2 пачки цигарок і пляшці горілки, – ви шо – тойво? – проілюстрував він свої підозри жестом, який імітував анальний стататевий акт. Хоч відповіді їй не чекав.

Ні, я – метросексуал, – машинально відповів йому Джджі. Спиридонові було байдуже.

Джджі прив'язався до нього, коли шукав маршрутку до Мостиськ. Він жив то в Лондоні, то в Нью-Йорку, писав якусь філософську працю, малював обличчя тональним кремом, а волосся пергідролем. Потім гелював його, а згорі ще й одягав шапку в будь-яку погоду. Носив вузькі джинси, кеди, картату сорочку та великі окуляри. Одне слово, він був кліше з кліше. Коли він вимандрував у мальовничі села десь біля Свіржа, то кидався обійматися до кіз і корів, вітався до усіх «Слава Ісусу Христу» і заводив на мозаїчних зупинках балачки з власниками оранжевих «жигулів» – очільниками місцевих філософських течій. Одне слово, в очах простих людей поводився, як типовий імбецил і клоун.

Міша запустив їх двох у «мерседес-спринтер», де його партнер уже розклав коньяк, поламав шоколадку, свіжі молоді огірки й одну помідорку. Водій відсюрбнув, натиснув на газ і об'їхав довжелезну чергу. На колінах у нього сидів п'ятирічний хлопчик і крутив кермо. Всі курили, крім

хлопчика. Назустріч бігла ошаліла прикордонниця.

– Моя однокласниця! – вишкірився Міша й запропонував їй через вікно коньяк і шоколадку.

– Скоро давай, і щоб я тебе не виділа, паразіт, – просичала розповніла тридцятирічна баба в мундирі.

– Проскочили, я ж казав!

Вони висадили Спиридона і Джджі обабіч жовтого ріпакового поля з табличкою «Sprzedam». І повернулися назад, вивантаживши з-під обшивки «спринтера» численні блоки сигарет. По дві пачки щедро залишили клоуну і імбецилу – співчували їхньому непевному життю. Дорогою назад вони накупили саджанців туй понад норму: можна лише дві на особу, а вони взяли сім, тому підібрали ще жінку, колишню завучку з Галича, що везла дві торби дешевого взуття, яким торгували на місцевому базарі її діти. Одне понаднормове деревце намагалися вхати дівчатам наступним у черзі, обіцяючи за це каву з макдональдса. Дівчат слово «туйки» відверто смішило.

Гаська Шиян – письменниця, перекладачка

БУДИНОК ІЗ СІРНИКІВ, ВЗЯТИХ З РІЗНИХ КОРОБОК

(УРИВОК РОМАНУ)

Я їхала у спільноту для безпритульних з одним рюкзаком. Підстригла коротко волосся, певно вперше в житті, й обрізала під самий корінь нігті, що рідко коли робила. Так я собі вирішила. Дорога переді мною була довга, займала майже два неповні дні. Мені було трохи страшно, але всередині я раділа. Раділа передчуттю свободи, яку відкривала подумки для себе. Кордон з Польщею переходила пішки, мені якось сказали, що це треба пережити хоча б раз у житті, і ці слова мені запам'яталися своєю претензійністю. Я вирішила пересвідчитись сама. Численні металеві сітки і сталеві ґрати відділяли українців від решти Європи, кілька паспортних контрольних пунктів, скупчені за натягнутими сітками люди, які з нетерпінням чекають своєї черги опинитись нарешті у вільній Європі і, або зупинитись у першій країні, яка відкрила їм двері, у пошуках роботи, або майнути десь далі, розпорозитись по світу. Я належала саме до тієї останньої групи. В автобусі до Перемишля я казала собі: «Усе позаду, ти на свободі». Але сама ще мало вірила тим словам. У поїзді до Кракова я в них повірила цілковито і відчула глибоке полегшення. Важко пояснити чому, адже я люблю свою країну і моє життя там було доста цікавим і щасливим до

певного моменту. Поки на мене не почало тиснути все одразу і найперше оті замкнені двері і сітки, які не давали мені спокою ані вдень, ані вночі. Я не могла збагнути, чому ми люди, ходимо під одним небом, нам світить одне сонце, поділені на тих, кому можна літати і тих, хто мусить бути прикутим до землі, до одного й того самого клаптика землі. Я хотіла літати, я хотіла просто знати, що мені це дозволено у будь-який момент. У поїзді до Кракова я відчула себе людиною, маленькою, незначною порошокною на цій планеті, але вільною порошокною. До якої немає діла відтепер нікому, ніхто не слідкуватиме за подальшими перетинами кордонів, я вільна летіти скрізь, куди заманеться. І я полетіла.

Мене підняв у небо маленький літак в аеропорту Кракова і з цього моменту я остаточно зникла для землі і тих людей, хто знав про мене на цій землі бодай щось. Коли ми йшли на посадку в Цюриху, нам відкрилось диво – Альпи. Вони були божественні. Раніше я починала сумувати за небом, як тільки опинялась на землі. Коли ж мені з неба відкрились Альпи, я зрозуміла, що земля, як і небо, теж має свою красу. М'яка посадка дала мені приємне передчуття того, що ця земля буде ласкавою до мене.

Мені треба було змінити ще два поїзди, щоб опинитись у місці свого призначення, але з цього моменту будь-які переживання покинули мене і звільнили місце для глибокого спокою. Я хотіла зібрати цей спокій, немов росу з галявини і передати його з рук у руки тим, кого залишила за спиною. Якби можна було вписати цю країну в одне слово, я б сказала, що це країна тотального спокою. І якщо б я говорила про рай на землі, то мала б на увазі саме цю маленьку країну. Можливо, справа у тому середовищі, у котре я потрапила після прибуття, можливо, у тому стані, в якому я перебувала. Але цей спокій був настільки приємний, що його не хотілось порушувати. Люди тут люблять свободу, я це відчувала, вони люблять її настільки, що не зазіхають на свободу інших. І перше, що мені дали – це свободу дії і свободу буття.

Разом з тим я не думаю, що швейцарці цінують цей спокій, я не впевнена навіть, що вони його зауважують, як люди не зауважують повітря, яким дихають, а риби не зауважують воду, у якій плавають. Посткомуністичні країни видаються мені зараз чимось на зразок пекла. І там варто було народитись, провести дитинство і юність, щоб по-справжньому вміти цінувати спокій і не бажати собі нічого більшого, окрім спокою. Думаю, швейцарців цей спокій деякою мірою дратує і вони, не вміючи його цінувати, часто шукають собі безпідставних проблем. Можливо, на їхньому місці я робила б так само. Але я не на їхньому місці і зараз мене це дуже тішить. Мене тішить розміреність у їхніх рухах і ритмі життя, розуміння важливості відпочинку і хорошої їжі. У них усе добре, а тому вони можуть присвятити свій вільний час вишивці хрестиком або плетінню, допомозі іншим, теплим зустрічам із друзями. Я маю відчуття, немов мене випустили із в'язниці, наче хтось вирішив припинити мої митарства і викупити під заставу. Мене забрали, посадили в машину і відвезли у теплий і затишний будинок, нагодували, оточили увагою і дали розуміння, спокій і, що найважливіше, свободу. Чому саме мене і як так сталося, я не знаю, але мені добре. Мені по-справжньому добре. Я відчуваю велику любов, але ця любов не обпалює зсередини, я б сказала, що мене переповнює до країв глибока ніжність. Так, саме ніжність, я відчуваю ніжність до всіх цих людей. Від хвиль ніжності у мене зволожуються час від часу очі. Ні, я не плачу, просто очі стають мокрими.

Перші кілька днів у спільноті мені дали на адаптацію і не примушували нічого робити, я могла вирішити сама, де працюватиму протягом дня, комусь допомагатиму або робитиму те, що вважатиму за потрібне. Мене це не розслабило, навпаки, від таких розуміння і довіри я прагнула працювати якомога більше. Я б навіть хотіла підібрати інакше слово, бо працювати сюди не підходить, адже я робила те, що мені подобається, і так, як мені подобається. Я могла собі дозволити робити щось дуже повільно, а отже, добре. Наприклад, добре витирати пил з полицок і розставляти книжки. Я загубилась на кілька днів у світі книжок, шкода, що не розуміла, що вони до мене говорили. Але мені

подобалось торкатись їхніх гладеньких палітурок, витирати з них пил і акуратно розставляти в залежності від розміру і жанру. Я могла зупинитись і завмирати з якоюсь із книжок на кілька хвилин. Не можу визначити на скільки точно, бо час для мене зупинявся. Я знайшла альбоми з репродукціями імпресіоністів, Мікеланджело, Леонарда да Вінчі, я могла вдосталь їх розглядати і ставити знову на місце. Я могла також їх взяти собі додому, але тут це втрачало жодний сенс, бо я була вдома. Мене ніхто не підганяв і не перевіряв, а це давало той спокій і бажання робити те, що я роблю добре, максимально добре.

Я думаю, що секрет цієї країни в її мініатюрних розмірах. Є люди, які відповідають за окремі конкретні сфери діяльності, є багато людей, їх достатньо для того, щоб у країні був цілковитий порядок. В Україні з цим важче, у нас забагато всього і все таке велике, що ми не знаємо, з якого боку підступитись і з чого почати, тому так довго і не підступались, так і не починали наводити порядок.

Від початку нового тижня мені дали постійне місце роботи і розказали про графік, відтепер моя розміреність мала замінитись на зосередженість і швидкість. Час адаптації минув і я мала вступати на рівних з іншими компаньйонами, так називають тут мешканців спільноти, у новий робочий тиждень.

Я ще досі не могла сказати, як довго хочу тут пробути, але спочатку мені здалось, що я хочу тут залишитись назавжди. Мені було настільки добре, що нічого більшого я вже не хотіла, окрім як лишитись у цьому стані. Директор сказав, що як правило ті, хто каже з перших днів, що залишиться назавжди, не затримуються надовго у спільноті. Я ще не мала на це своєї відповіді. Утім, мені і самій було цікаво.

Євгенія Сенік, письменниця

ШИПОТ – ЛЮБОВЬ МОЯ

Природа

Великий Верх, Магура, Гымба – громадины этих гор возвышаются над буковыми лесами, горными ручьями, кресельным и бугельными подъемниками, гранд-отелями и базами отдыха поскромнее, домиками сельских жителей и коттеджами пришлых людей, что побогаче. Над санитарными вырубками, байк-парком, ятками с сувенирами и жратвой.

Над палаточным изобилием окрестностей водопада Шипот, и над самим водопадом, над полиэтиленовыми и полипропиленовыми юртами, чумами, типи, вигвамами, шалашами и тентами растаманов и современных последователей хиппи, над жадностью и тщеславием, над страстями и безразличием, над любовью и отчаянием. Выше только небо – небо Шипота.

А кругом чернично-брусничные поля, и простор, такой, что остаётся только благоговейно молчать, почти не дыша, ибо ты и эта красота, и Бог – это одно единое неразрывное целое. А потом орать от избытка чувств и переполняющих тебя полноты жизни и счастья.

Ксения

Босая девушка в коротком голубом платьишке, подошла ко мне, когда я валялся на траве и ловил всеми клетками своей кожи щедрое солнце начала сентября.

Она спросила, не видал ли я её коз. Она не казалась местной жительницей, и мне стало интересно, каким образом она стала владелицей этих рогатых животных. Мы разговорились.

Ксения, так её звали, оказалась идейной сторонницей альтернативного способа жизни, не в городе, а на природе. Она давно покинула родительскую квартиру, и уже несколько лет живет в Карпатах. Летом на Шипоте, а на зиму она и её мужчина переходят пешком с козами, в купленный в одном Карпатском селе дом, где ведут органическое хозяйство (последнее, как я понял, заключается в том, чтобы картошку сажать не рядами, а хаотично, вперемешку с морковкой, бураками и фасолью, и без химии). А коз ей подарили в прошлом году. В сущности, Ксения спасла животных от ножа мясника.

Выглядела девушка лет на 25, худая, с замазанными землей ногами. Как истинные хиппи, сторонники всего естественного, она отрицала депиляцию, и стройные ноги были покрыты уже весьма

заметным пушком. Разговаривая со мной, она параллельно вышивала какой-то узор на белой ткани.

В разговоре Ксения рассказала, что мама её способа жизни не одобряет, хотя и приезжала один раз в их карпатский дом. На Шипот она в этом году пришла в мае, и думает пробыть до середины октября. Летняя миграция связана с потребностью в общении, так как в селе, где они зимуют, с местными жителями можно говорить только про сенокос, урожай и сетовать на малоденежье. Кроме того, к обеду все мужчины села уже пьяные. А Ксения пьянство не одобряет.

Денег ей много не надо, а то немногое что необходимо, она зарабатывает, продавая собранные ягоды. Она хочет детей, но пока что-то не выходит. Естественно, что они с мужем вегетарианцы.

Целью жизни для неё является созерцание. А подсказали кардинально поменять жизнь ей псилоцибиновые грибы, растущие в Карпатах. «Только есть надо много», – уточнила она. Потом к нам подошел её муж – Виталик, бородатый парень, в страшно заношенной одежде, мы перекусили моими печенками, и они ушли.

Позднее я увидел их жилище. Это был удивительный чум из полиэтилена с пристроенным к нему загончиком для коз. Ну да, про строения Шипота, я собираюсь написать отдельно.

Айша

Она встретила меня улыбкой и пожеланием доброго дня, когда я с большим рюкзаком, проходил мимо, ища место чтобы разбить палатку. Пригласила заходить в гости, в импровизированный дом из камней, жердей, и полиэтилена, внутри которого росли деревья, а по полу змеились их узловатые корни. Она – невысокая женщина 45-50 лет с бронзовым цветом лица, в вязаной разноцветной шапочке. Когда я вечером, на следующий день зашел попить чайку, воспользовавшись приглашением, то узнал что она из Мариуполя, имеет дочку, у которой уже есть свои дети, а на Шипот приехала 2 месяца назад, бросив дом и работу и полностью поменяв свою жизнь. Она играла на варгане под звездным небом Шипота, и так искренне восхищалась всеми проявлениями ЖИЗНИ, что невольно привлекала к себе.

Позже я узнал от других людей, что у неё рак, и что под шапочкой у неё нет волос, в следствии химеотерапии.

Алексей, Егор, Лена, Саша и другие

История нашего знакомства началась с того, что я нашел три белых гриба, и решил сварить грибной супчик. Насытившись, я увидел, что в кастрюльке осталась еще три четверти содержимого. Оставлять еду на завтра не хотелось, выбрасывать было жалко, и я решил предложить суп ребятам из палаток, которые стояли метров в двадцати от меня, на той же полянке. Два парня и девушка недавно вернулись с прогулки по горам, и с искренней радостью приняли угощение. Отдавая мне вымытую кастрюльку, симпатичный смуглый парень, с ухоженными, явно профессионально сделанными, темно-каштановыми дредами, протянул мне маленький бумажный пакетик. На мой вопрос что это, он ответил: «Да так, покуришь». Развернув пакетик я увидел, как пишут в милицейских протоколах, «темно-зеленое вещество, растительного происхождения, с сильным характерным запахом». Особо приколола упаковка. «Ганжа» была завернута в рекламную продукцию одной из протестантских церквей. На одной стороне буклета были напечатаны слова «СЕКРЕТ СЧАСТЬЯ», а на другой,

молитва к Иисусу Христу, с просьбой о прощении грехов. А у дилера, который готовил этот пакетик, хорошее чувство юмора, решил я.

Второй раз я встретил этого парня недели через две на автобусной остановке в Воловце. Мы снова ехали на Шипот. Алексей, мы наконец представились друг другу, ехал со своим другом и встретившейся им по пути девушкой. Все трое из Киева. По дороге мы разговорились и все перезнакомились. Попутчиками Алексея оказались:

Егор — парень с короткими светлыми «дредиками» и растрёпанной бородой, был похож на известный портрет великого русского композитора, Модеста Петровича Мусорского, кисти художника Репина, только лет на 10 -15 моложе. Егор уже с полгода не работал, денег не имел и смог приехать из Киева только благодаря спонсорской поддержке Алексея. Он влюбился в Шипот, приехав сюда этим летом на пару дней и оставшись почти на два месяца, без денег, инвентаря, сменной одежды, зато с девушкой и верой в любовь ДЖА.

Лена — длинноволосая молодая девушка, только что поступила в аспирантуру, физик по специальности, ездит на Шипот все лето, как только выпадает свободное время.

Когда мы наконец дошли до первых растаманских строений, нас встретил худенький светловолосый парень. Это был Саша из Ровно, которому Лена привезла посылочку с теплой одеждой и вареньем. Саша сразу объявил, что с утра съел 2 шляпки мухоморов и теперь ждет «когда они подойдут». Самое забавное, что по образованию он оказался юристом, и даже успел когда-то поработать юрисконсультантом.

Архитектура Шипота

Да что это я все про наркоманов, да про наркоманов. Давайте-ка я лучше про архитектуру расскажу.

Поляна возле водопада Шипот — культовое место для разнообразных неформалов, которые облюбовали её еще начиная с 70 годов прошлого столетия. И в связи с тем, что многие адепты неограниченной свободы проводят там от одного до 7-8 месяцев в году, то им надо в чем-то жить. Поэтому с началом лета Шипотский народец начинает строительно-ремонтные работы из подручных материалов.

Наиболее харизматичной формой жилья на Шипоте являются типпи (синонимы: вигвам, чум, яранга). Данная форма жилища позаимствована у североамериканских индейцев, чукчей и других

северных народов. Внешне типпи представляет собой конус с диаметром в основании 3-5 метров и высотой в 5-6 метров. В центре есть место для костра, для лучшей тяги прокладывается канавка за пределы жилища. Дым выходит в отверстие вверху. Собственно спальные места по кругу, ближе к стенкам жилища. Оригинальные типпи делались из шкур добытых животных, натянутых на каркас из жердей. Типпи на Шипоте либо привозятся готовые, заранее пошитые из брезента, либо сооружаются на месте из полипропиленовых тентов и полиэтиленовой пленки.

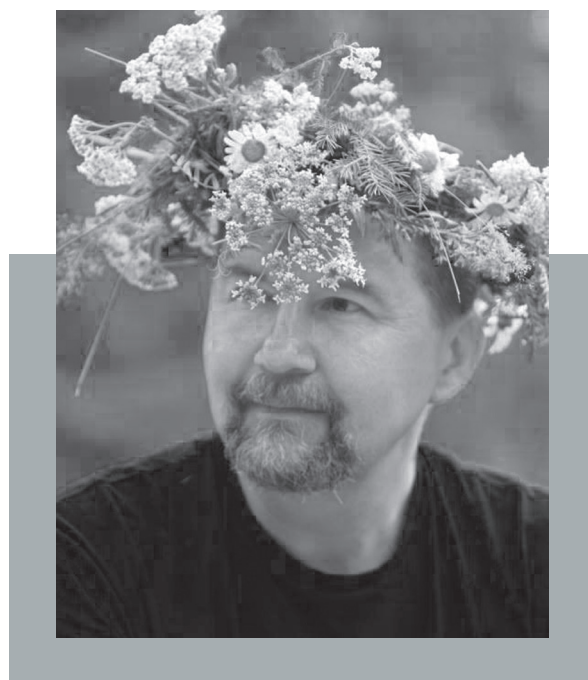
Смотреться типпи очень даже аутентично. Как правило, внутри или вокруг типпи висят «ловцы снов», колокольчики музыки ветра, разные фенечки. Иногда портреты вождей индейских племен, иногда Че Гевара, или изображение Шивы со своим трезубцем.

Еще одной формой жилья, которую я наблюдал на Шипоте является юрта полу-сфера. Как и в типпи каркас делается из жердей и прутьев, на которую степлером крепят все тот же полиэтилен. Внутри сферы-юрты сооружается очаг, есть и самодельные нары. По желанию жителей внутри может быть стол, чурбачки вместо стульев и другая самодельная мебель. Диаметр сферы, которую я наблюдал, порядка 6-7 метров. Поэтому места в ней гораздо больше чем в типпи. Так как, конструкция сделана из полупрозрачного материала, то ночью сфера смотрится феерично. Будто бы светящейся НЛО приземлился на полянку.

Отдельные строители не заворачиваются сложными формами, а просто натягивают тенты, или сооружают из них шалаши с открытым входом, который не закрывается, и у которого разводят костер для приготовления еды и ночного обогрева.

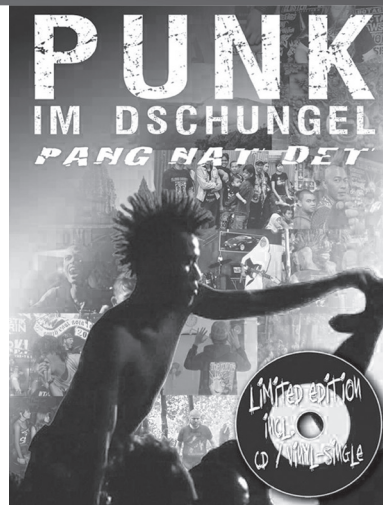
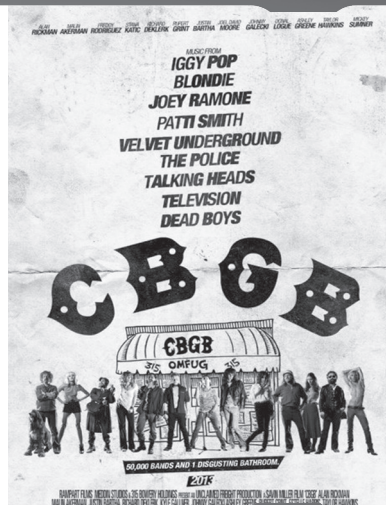
Есть на Шипоте и несколько хижин сделанных из досок и бревен. В них можно жить не только в теплую пору года, но и зимой. Одну соорудил местный житель - Василий. Этот персонаж (чем то похожий на чудак описанных у Шукшина), по каким-то причинам ушел из села, и живет в хижине круглогодично. Еще одно стационарное строение — дом художников, соорудили исходя из названия люди искусства, правда до последнего, я так и не дошел, могу судить только по рассказам, что сделан добротно.

Владимир Ковалевский — человек в поисках смысла

К І Н О Р Е А К Ц І І

a film by marc pierce and michael kirchner

МЕЖА
(Реж. Майкл Кірхнер, Марк Піршел, 2009)

Stupid punx believe in SxE? Автори, певно, не погодяться. Досить яскравий посібник для початківців-любителів здорового способу життя. Хоча ті, хто «в темі», знають, що SxE – це набагато більше, ніж звичайне захоплення. Зображені головні ідеології та найвпливовіші гурти (Ian MacKaye, Ray Cappo та інші). Прозвучало безліч розумних і повчальних висловів, утім, дещо я знав і раніше – будь-яку чисту ідею, будь-який рух рано чи пізно зіпсують дубоголові й вузькочолі фанатики, борці за ідею заради самої ідеї, які перетворили панк в елітарне закрите суспільство для «своїх», в якому ти повинен жити за правилами, слухати правильну музику, мати правильних друзів, правильну думку (не обов'язково свою). Не впевнений, що все це має стосунок до фільму. Просто так, пригадалося...

КЛУБ «СВГВ»
(Реж. Ренделл Міллер, 2013)

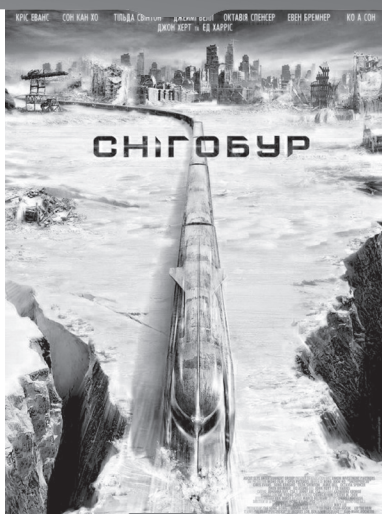
У фільмі відсутня будь-яка інтрига, сюжетні повороти і несподівана розв'язка. Та й звідки усьому цьому взятися? Фільм зацікавить лише тих, для кого в цих чотирьох літерах ховається магія. Чотири літери, які відкрили світу інше диво з чотирьох літер. Хоча могли відкрити якихось-там Джоннів Кешів і Хенків Уільямсів. Із затамованим подихом я дивився на перші невпевнені виступи тих, хто пізніше стане легендою (хоч і усвідомлював, що це кіно, а не документальна зйомка). Клуб, до речі, ще той гадючник, який пасував би скоріше Джі Джі Алліну, ніж солодким пісням Ramones. Хай мене грім поб'є, якщо Дебора Харрі робила мінет у цьому свинарнику. Ні, тільки не вона. Раджу поринути у ті часи, коли народжувалася американська панк-сцена. Адже в цьому щось є. В цьому точно щось є.

ПАНК У ДЖУНГЛЯХ
(Реж. Андреас Гайгер, 2007)

Документальний фільм про те, як маловідомий німецький hardcore punk гурт Cluster Bomb Unit вирушив у турне Індонезією. Причому хлопаки зголосилися прилетіти за власний кошт. Грошей, зрозуміло, їм не платять. Коротше кажучи, D.I.Y. та юніті. Привабливий путівник по індонезійських нетрях, клубах, храмах й панк-магазинах. У країні справжнісінький панк-бум – величезна сцена, відвідуваність якої налічує декілька тисяч. Там навіть монахи привітно ставляться до панків! Дивитися обов'язково.

Підготував Юрій Жук

К І Н О Р Е А К Ц І Ї

СНІГОБУР (Реж. Пон Чжун Хо, 2013)

Поїзд, що курсує по колу на божевільній швидкості, переповнений людьми від нижчого прошарку до вищого, коли за вікнами мороз лютує, аж скрипить, – це, звісно, цікаво. Сильний задум, та не вистачає інтриги. Я одразу здогадався, що локомотивом хтось керує. В головному вагоні в будь-якому випадку сидить затятий недоумок (Ед Харріс) й заправляє цим лайном. Мені щось підказувало, що плебеї сидять у задніх вагонах складу, а еліта – в передніх. Сталося, як гадалося. Кожен вагон – це окрема історія. Зі своїми роботягами та бунтом, солдатами та насильством, богомою та розпустою. Й лише машиністу все до лампочки. Зі запропонованої «страви» мені найбільш сподобалися протеїнові батончики, механізовані дітки та білий ведмідь, що тихо-мирно блукав засніженими горами. Я навіть пригадав таку дитячу пісеньку: «А ми пінгвінчики, а нам не холодно, а ми на Півночі живемо...». Я лишень поділився своїми враженнями, дивитися, звісно ж, не раджу.

ВЕСЕЛІ КАНІКУЛИ (Реж. Адріан Грюнберг, 2011)

Начебто я не висловлювався вголос про Мела Гібсона. Та й навіщо? Я пам'ятаю його часів «Сказаного Макса» 1979 року. Тоді він був молодим і красивим. Сьогодні він старий та неактуальний. Будь-який новак на кшталт Кевіна Ернандеса (роль хлопчика в «Дістати грінго») «зробить» такого мастодонта, як Гібсон. Не впевнений, що мені не подобається його акторський дар, просто тут його не видно. Відчайдушний грабіжник потрапляє до мексиканської в'язниці, де за гроші можна все. Це навіть не в'язниця, а невелике оточене колючим дротом гетто. Зі своїм наркотрафіком, борделем і дозволом на носіння зброї. Щоправда, дозвіл потрібно отримати. Наприклад, поцупивши пістолета в сусіда по камері. Хоча камер тут також немає. Є земля просто неба, є обладнані кімнатки, які можна зняти в оренду на зразок номеру в готелі. Стало сумно? Клич родичів відбувати з тобою термін разом. Це ж Мексика, країна можливостей! Відтак, фільм можна подивитися лише через такий зухвалий та незвичний бік тюремного життя. Тим паче зйомки підозріло мальовничі.

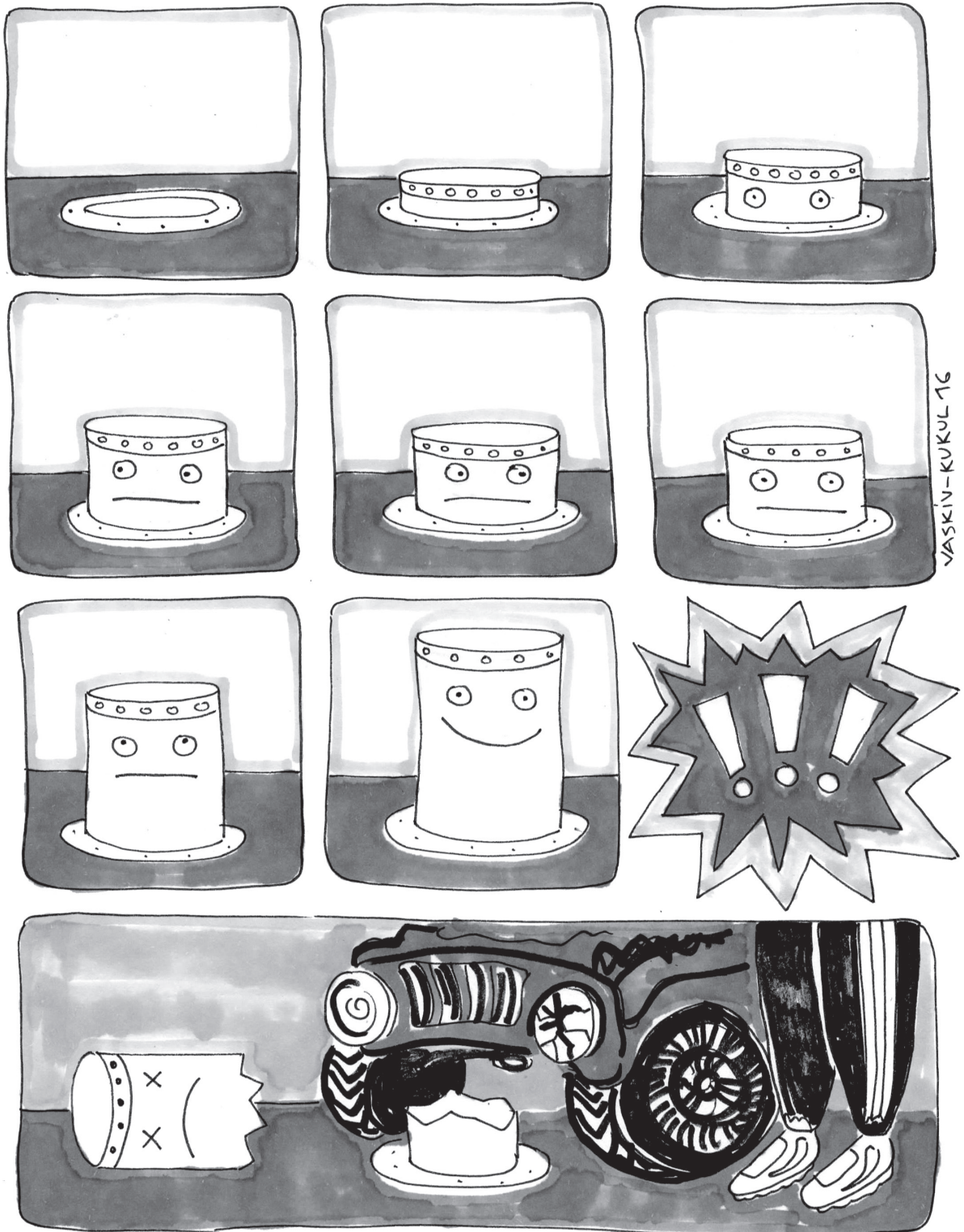
ТОЙ, ЩО БІЖИТЬ ЛАБІРИНТОМ (Реж. Уес Болл, 2014)

Перший повнометражний фільм молодого режисера. Уес Болл всього на два роки старший за мене. Я міг вчитися з ним в одному класі. Я міг стати монтажером стрічки. Або, насамкінець, сопродюсером. Я також міг зіграти одну з головних ролей в цьому фільмі. Але я народився далеко за межами цивілізації, відтак мені залишилося небагато. Споглядати блискучу, динамічну й напружену історію того, хто біжить лабіринтом вдома на комп'ютері. Цей фільм заслуговує на великий екран з усілякими ефектами, але й від комп'ютерного перегляду залишилися досить позитивні враження. Мені згадувалися інші шедеври на кшталт «Куб» і «Чужий», але, звісно ж, «Той, що біжить лабіринтом» – це щось нове, що вабить і зачаровує. Одним словом, я не міг відірватися. Ось, що я приховував від вас, друзі мої! Тепер цей фільм ваш!

Кінореакції підготував Макс Лішенко

ПРИГОДИ Болларда

комікс про межовий стан

Як Ви можете допомогти бездомній людині?

Просто відірвіть цей купон і віддайте людині, яка потребує інформації.

ДЕ ПОЇСТИ?

день	час	адреса	організація
понеділок	12.00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	20.00	перехрестя вул. С.Бандери та Городоцької - сквер поблизу храму Св.Ольги та Єлизавети	Молодіжне громадське об'єднання «Надія Є!»
вівторок	12.00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	13.00	проспект Червоної Калини, 127 а	Пресвітеріанська Церква «Божий Мир»
середа	12.00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	12.00	вул. Мельника, 8	Церква «Християнська надія»
	13.00	вул. В. Великого, 14 а, кінотеатр «Сокіл».	Громадська організація «Нагодуй голодного»
	22.00	5-ий перон Залізничного вокзалу	
четвер	12.00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	13.00	вул. Слобідська, 1 а (бічна вул.Зеленої)	Пресвітеріанська Церква «Божий Мир»
	14.00	сквер біля Порохової вежі	ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Емаус – Оселя»
	18.30- 19.00	Піший патруль: Порохова вежа – ц- ва Переображення – ц-ва Св. Андрія – вул. Банківська – ц-ва Св. Ольги і Єлизавети	Спільнота Святого Егідія
п'ятниця	12.00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	15.00	сквер біля Порохової вежі	Пресвітеріанська Церква «Божий Мир»
субота	13.30- 14.00	Піший патруль: Порохова вежа – ц- ва Переображення – ц-ва Св. Андрія – вул. Банківська – ц-ва Св. Ольги і Єлизавети	Спільнота Святого Егідія
	14.00	біля палацу Г. Хоткевича	церква «Осанна»
неділя	15.00	сквер біля цирку	
	15.00	вул. Слобідська, 1 а (бічна вул.Зеленої)	Пресвітеріанська Церква «Божий Мир»

Де отримати теплий одяг:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр, 16.00 - 18.00
Тел.: (032) 233-10-49 (гаряча лінія)

Львів – Винники, вул. Винниченка, 3
(бічна Миколайчука, «Галактика»)
Понеділок – П'ятниця, 10:00–13:00,
«Осередок Кофоеда» («Оселя»)

Де помитися, підстригтися і випрати речі:

Львів – Винники, вул. Винниченка, 3
(бічна Миколайчука, «Галактика»)
Понеділок - П'ятниця 9:00 - 14:00
«Осередок Кофоеда» («Оселя»)

Де переночувати:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр, 18.00 - 20.00
Тел.: (032) 233-10-49 (гаряча лінія)

Де отримати реєстрацію та відновити паспорт:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр
(юридичні консультації, відновлення втрачених документів,
постановка на облік, реєстрація за переважним
місцезнаходженням).
Тел.: (032) 233-14-79, 233-10-49.

Де можна поступово відновити своє життя?

м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69.
Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
(життя в спільноті, праця для свого утримання,
навчання та допомога іншим)

ДОРОГІ ДРУЗІ!

У нашому місті стоять контейнери для одягу, взуття, книг. Якщо у Вас є речі, які Вам не потрібні, але можуть ще комусь послужити, – віднесіть їх до контейнерів! Спільнота «Емаус – Оселя» використовує ці речі для соціальних проектів – допомоги безпритульним та малозабезпеченим людям, багатодітним сім'ям та переселенцям із зони АТО та АР Крим.

АДРЕСИ РОЗТАШУВАННЯ КОНТЕЙНЕРІВ

1. вул. Валова, 18а (біля входу у Музей ідей);
2. пл. св. Юра, 5 (біля входу в Собор Святого Юра);
3. пр. Червоної Калини, 70 (біля входу у Церкву Різдва Пресвятої Богородиці);
4. вул. Широка, 81а (біля входу у Церкву Вознесіння);
5. вул. Симоненка, 5 (біля входу у Церкву Святих Володимира і Ольги);
6. вул. Джорджа Вашингтона, 12 - на розі з вул. Пасічна (Заправка «ОККО»);
7. вул. Ю. Липи, 12 (Заправка «ОККО»);
8. вул. Новознесенська, 34 (біля входу в Храм Пресвятої Богородиці - Володарки України);
9. вул. Городоцька, 319а (біля входу в Церкву Христового Воскресіння)
10. пл. Кропивницького, 1 (подвір'я Церкви Свв. Ольги і Єлизавети)
11. вул. Шевченка, 388-408. Рясне – 1 (Капличка Св. Василя Великого);
12. вул. Личаківська, 175 (біля входу у Церкву Покрову Пресвятої Богородиці);
13. вул. Максимовича, 2 (біля Каплиці Успення Пресвятої Богородиці);
14. вул. Угорська, 2 (біля входу у Майстерню добрих справ «Емаус - Оселя»);
15. ТВК «Південний». 1 - біля входу у церкву Покрови Пресвятої Богородиці,
2 - біля входу у Благодійний фонд «Білий ангел»;
16. вул. Генерала Чупринки, 70 (подвір'я Храму Святого Климентія Папи);
17. вул. Пилипа Орлика, 5 (подвір'я Церкви Святих мучениць Віри, Надії, Любові та їх матері Софії).

Якщо Ви хочете віддати меблі чи інші габаритні речі,
телефонуйте нам:

032 296 33 03

096 426 47 96

093 010 14 13

29

КОРДОНИ
ЯВНІ І УЯВНІ

придбавши цей журнал, ви допоможете бездомним людям